

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 30.5.2018
COM(2018) 366 final

2018/0190 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**lena mbunaítear an clár Eoraip na Cruthaitheachta (2021 go 2027) agus lena
n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1295/2013**

{SEC(2018) 274 final} - {SWD(2018) 290 final} - {SWD(2018) 291 final}

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

Forais agus cuspóirí

Is cuid d'fhéiniúlacht Eorpach iad oidhreacht shaibhir chultúrtha na hEorpa agus earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha Eorpacha. Tugann léirithe cultúir agus cultúrtha tuiscint láidir go láidir do shaoránaigh an Aontais i saol laethúil shaoránaigh an Aontais agus is féidir leo cur le folláine, le saoránacht ghníomhach, le luachanna coiteanna, leis an gcuimsiú sóisialta agus leis an idirphlé idirchultúrtha a fhorbairt agus, chomh maith leis sin, ar thimpeallacht saor, iolraíocha agus éagsúil ó na meáin. Rannchuidíonn na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha go hiomlán le forbairt eacnamaíoch an Aontais, le poist agus fás a ghiniúint, agus tá siad ríthábhachtach do thodhchaí na hEorpa.

Tá sé de chumhacht ag na hearnálacha sin freisin ár n-ardmhianta agus ár gcaidreamh le daoine eile agus leis an domhan a mhúnlú, mar aon leis na háiteanna agus leis an tírdhreach ina bhfuil cónaí orainn nó an stíl mhaireachtála atá againn. Déanann siad barr feabhais Eorpach a chur chun cinn os comhair an domhain, ag treisiú staid an Aontais ar leibhéal domhanda.

Cuireadh tacaíocht Eorpach ar fáil don chultúr agus don earnáil chlosamhairc trí bhíthin clár maoiniúcháin éagsúil le blianta fada anuas. Is ardán ar leith é Clár Eoraip na Cruthaitheachta 2014-2020 chun tacaíocht chomhordaithe agus inchiallaithe a sholáthar dóibh ar fud na mór-roinne. Tá an togra seo mar chuid den togra reatha seo agus tá leagtha amach ann leanúint ar aghaidh agus treisiú leis na gnéithe den obair sin, lena n-áirítear trí bhuiséad treisithe lena léirítear tiomantas an Aontais Eorpaigh do na hearnálacha sin agus lena dtugtar aitheantas dá ról ríthábhachtach san Aontas. Féadfaidh sé, trí bhíthin an t-iliomad gníomhaíochtaí agus tionscadal a bheidh á maoiniú aige, an togra a chur i gcrích, rud a chuideoidh le hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha Eorpacha a threisiú, agus chun a bpoitéinseal iomlán a réadú i gcomhthéacs eacnamaíoch, sóisialta agus idirnáisiúnta.

Sonraítear in Airteagal 3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach gurb é "*is aidhm don Aontas an síochán, a luachanna agus dea-bhail a phobail a chur chun cinn*" agus, i measc nithe eile, "*go n-urramóidh an tAontas an saibhreas atá san éagsúlacht chultúrtha agus teanga, agus áiríteoidh sé go ndéanfar oidhreacht chultúrtha na hEorpa a chaomhnú agus a fheabhsú*". Ar an dóigh sin, sonraítear i bpáipéar machnaimh an Choimisiúin maidir le todhchaí airgeadas an Aontais go "*dtacaíonn buiséad an Aontais leis an aidhm sin, ag obair i dteannta le buiséid náisiúnta agus ag comhlánú iarrachtaí eile ar leibhéal Eorpach agus náisiúnta*".

Chun iomaíochas agus éagsúlacht chultúrtha agus teanga an tionscail chlosamhairc a chur chun cinn, bhain an tAontas leas as roinnt ionstraimí lena gcuirtear reachtaíocht, tacaíocht beartais agus maoiniú le chéile. Éilíonn an straitéis maidir le Margadh Aonair Digiteach don Eoraip nuachóiriú an chreata dhlíthiúil ar gá, dá réir sin, an tacaíocht airgeadais ón Aontas a chur in oiriúint don tionscal closamhairc, chun treochtaí nua sa mhargadh a léiriú, patrúin tomhaltóirí a athrú agus an cóineasú atá idir seirbhísí líneacha agus seirbhísí neamhlíneacha a athrú.

Tá roinnt dúshlán, áfach, roimh na hearnálacha cultúir agus cruthaitheachta.

Ar an gcéad dul síos, tá ar earnálacha cultúir agus cruthaitheacha san Eoraip dul i ngleic le hiomaíocht mhéadaithe ó ghníomhaithe domhanda nua atá láidir amhail innill chuardaigh agus ardáin shóisialta atá bunaithe ar an ngréasán. Dá bharr sin, is gá samhlacha nua gnó a

fhorbairt is an cumas fáis a bhaint amach trí leas a bhaint as teicneolaíochtaí digiteacha d'fhonn a bheith iomaíoch i margadh domhanda.

Ar an dara dul síos, tá an t-aistriú digiteach ag déanamh athraithe sa pharaidím, agus tionchar ollmhór aige ar an gcaoi a dhéantar earraí cultúrtha a chruthú, a bhainistiú, a scaipeadh, a rochtain, a thomhailt, agus luach airgid a chur orthu, ag athrú na luachanna a bhí ann sa ré analógach. D'éascaigh digitíú inneachar agus seirbhísí cultúrtha agus cruthaitheacha a dháileadh, ach cuireadh leis an iomaíocht agus inneachar á scaipeadh trasna teorainneacha ar scála domhanda.

Ar an tríú dul síos, margadh an-ilroinnte atá ann maidir le saothair chultúrtha agus chruthaitheacha, a eascraíonn den chuid is mó as éagsúlacht chultúrtha agus teangeolaíoch na hEorpa, a bhfuil de thoradh air go bhfuil earnálacha cultúir agus cruthaitheacha ilroinnte go bunúsach de réir línte náisiúnta agus teangeolaíocha agus go bhfuil easpa maise criticiúla acu. Tá an éagsúlacht sin mar chuid de shaibhreas cultúrtha na hEorpa.

Ag an am céanna, tá teorainn fós ar chúrsaíocht thrasnáisiúnta saothar. Tá sé tábhachtach dá bhrí sin cúrsaíocht thrasnáisiúnta agus comhléiriúcháin saothar trasna teorainneacha a spreagadh agus réitigh níos éifeachtaí a fhorbairt chun freastal ar lucht féachana trasna teorainneacha.

Ar an gceathrú dul síos, is ábhar inní é dlús an mhargaidh. I réimsí áirithe cultúir agus cruthaitheachta, tá treocht ag teacht chun cinn ina mbíonn líon teoranta gníomhaithe móra freagrach as cuid mhór na ndíolachán go domhanda.

Ar an gcúigiú dul síos, tá tábhacht idirnáisiúnta le tionscal closamhairc na hEorpa ach níl sé iomaíoch go leor laistigh den Mhargadh Aonair Digiteach. Is léiriúcháin náisiúnta iad 80 % de scannáin na hEorpa ach éiríonn le comhléiriúcháin dul chun cinn níos fearr a dhéanamh thar lear ná scannáin náisiúnta. I dtíortha áirithe, ní mór do lucht gairme closamhairc a gcumas oibriúcháin a neartú.

Ar deireadh, tá feiniméan na bréagaisnéise ag teacht chun cinn. Tá tionscail ábhar, go háirithe earnáil na meán nuachta, ag croílár an chomhraic chun cultúr plé daonlathach sláintiúil a chothú. Tá saoirse ealaíne agus comhshaol éagsúil agus saor in aisce mar chuid lárnach de thuairimí agus tuairimí éagsúla a chur in iúl. Cuireann siad leis na sochaithe iolraíoch mar go bhfuil saoránaigh in ann roghanna eolasacha a dhéanamh, ina measc sin i gcomhthéacs toghchán polaitiúil.

I bhfianaise na ndúshlán sin atá trasnáisiúnta go bhfuil gá le cur chuige Eorpach spriocdhírthe chun an leas is fearr is féidir a bhaint as na hearnálacha chun cur le poist, le fás agus leis an gcuimsiú sóisialta, lena n-áirítear na grúpaí is mó atá faoi mhíbhuntáiste agus an fháil. Tá na dúshlán seo coitianta do Bhallstáit uile an Aontais agus tá gnéithe trasteorann ag baint leo. Go deimhin, cé go bhfuil tábhacht le gníomhaíocht ar an leibhéal náisiúnta, níl dóthain gearála ag na Ballstáit aonair ina n-aonar chun dul i ngleic go hiomlán leo.

Is é is aidhm don tionscnamh seo cur le héachtaí agus iarrachtaí an Chláir Eoraip na Cruthaitheachta d'fhonn na cuspóirí a leagadh síos maidir le forbairtí beartais is déanaí a bhaint amach. Tá sé beartaithe ag an gclár nua Eoraip na Cruthaitheachta deiseanna a chur ar fáil d'oibreoirí chun tionscnaimh Eorpacha trasteorann atá nuálaíoch ó thaobh na teicneolaíochta de a fhorbairt, chun saothair Eorpacha a mhalartú, a chomhchruthú, a chomhchruthú agus a dháileadh agus chun iad a chur ar fáil do lucht féachana leathan agus leathan. Treiseoidh sé samhlacha nua gnó a chuireann ar chumas cruthaitheoirí úsáid níos fearr a bhaint as an teicneolaíocht dhigiteach chun cruthú agus forbairt lucht féachana/éisteachta.

D'fhoilligh an Clár nua le margaidh idirnáisiúnta atá ag éirí níos iomaíche, tacóidh an Clár nua le comhpháirtíochtaí agus líonraí trasteorann mar aon le samhlacha nua comhair chun spreagadh a thabhairt chun earnálacha cultúir agus cruthaitheachta na hEorpa a mhéadú. Neartóidh sé seo an seasamh ó ghníomhaithe Eorpacha sna margaidh Eorpacha agus domhanda, mar shampla trína chur ar aghaidh ar a láithreacht idirnáisiúnta, a mhargú agus a bhrandáil go hidirnáisiúnta. Déanfaidh an clár infheistíocht chun acmhainní cruthaitheacha na n-ealaíontóirí agus na dtionscal de chuid an tionscail a fhorbairt trína chur ar a gcumas comhoibriú thar theorainneacha. Tacóidh sé le tionscnaimh lena gceadaítear do bhreis daoine páirt a ghlacadh sa chultúr agus cuirfidh sé le sochaí na hEorpa atá níos cuimsithí i sochaí na hEorpa.

Sa Treoir athbhreithnithe ar Sheirbhísí Meán Ciosamhairc déanfar tuilleadh deiseanna chun oibreacha Eorpacha a chur chun cinn, ach tá bearta tacaíochta a ghabhann leo de dhíth chun cabhrú le saothair nach saothair Eorpacha iad a chur ar fáil ar fud na hEorpa agus lasmuigh di. Leis an gClár nua tabharfar aghaidh ar na dúshláin atá os comhair na hearnála ciosamhairc — an t-aistriú digiteach san áireamh — trí chomhar a chothú i measc an tsabhra luacha — ó chéimeanna luatha an táirgthe, dáileadh agus taispeántas. Tacóidh sí go sonrach le tionscadail ina bhfuil acmhainn ard cúrsaíochta agus cur chuige domhanda maidir le margadh agus rochtain ar ábhar ar fud na n-ardán ar fad.

Lena chois sin, tacóidh an Clár nua le gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh earnáil nuachta nuachta na hEorpa a threisiú, iriseoireachta, éagsúlacht agus iolrachas ina bhfuil ábhar iriseoireachta, chomh maith le cur chuige rithábachtach i leith inneachar sna meáin trí litearthacht sna meáin.

Foráiltear leis togra seo gurb é an 1 Eanáir 2021 an dáta teacht i bhfeidhm agus tá sé á thíolacadh d'Aontas ina mbeidh 27 mBallstát, i gcomhréir leis an bhfógra a fuair an Chomhairle Eorpach an 29 Márta 2017 ón Ríocht Aontaithe go bhfuil sé beartaithe ag an Ríocht Aontaithe tarraingt siar ón Aontas Eorpach agus ó Euratom bunaithe ar Airteagal 50 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.

Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá ann cheana

Cuireann an tionscnamh seo leis an uaillmhian atá sainráite sa Róimh i mí na Márta 2017 ag na 27 mBallstát agus ag institiúidí an Aontais ar an Aontas *“i gcás ina bhfuil deiseanna nua ag saoránaigh forbairt chultúrtha agus shóisialta agus fás eacnamaíoch [...] Aontas a chaomhnóidh ár n-oidhreacht chultúrtha agus a chuirfidh an éagsúlacht chultúrtha chun cinn”*.¹ Deimhníodh an uaillmhian sin ag an gCruinniú Mullaigh in Göteborg i Samhain 2017 agus ag an gComhairle Eorpach i Nollaig 2017, inar leagadh béim ar Bhliain Eorpach na hOidhreacht Cultúrtha 2018² chun feachtas ar thábhacht shóisialta agus eacnamaíoch an chultúir agus na hoidhreacht a mhéadú.

Tá sé comhsheasmhach leis an Teachtaireacht maidir le Céannacht Eorpach a neartú trí Oideachas agus Cultúr³, nuair a dúirt an Coimisiún go bhfuil sé *“le leas na mBallstát go léir le leas a bhaint as acmhainneacht iomlán an oideachais agus an chultúir mar thiománaithe le haghaidh post, fás eacnamaíoch, cothroime shóisialta, cothroime ghníomhach, chomh maith le taithí chun aitheantas Eorpach a fháil ina éagsúlacht go léir.”*

¹ dearbhú na Róimhe, Márta 2017

² EYCH 2018: <https://europa.eu/cultural-heritage/>

³ COM(2017) 673 final

Tá an tionscnamh i gcomhréir le Teachtaireacht 2018 ón gCoimisiún maidir le Clár Oibre Eorpach nua don Chultúr ⁴, le Comhpháirteach 2016 SEGS/ón gCoimisiún “I dtreo straitéis de chuid an Aontais Eorpaigh le haghaidh caidrimh chultúrtha idirnáisiúnta”⁵ agus le Teachtaireacht 2014 ón gCoimisiún “I dtreo cur chuige comhtháite i ndáil leis an oidhreacht chultúrtha don Eoraip”⁶, a phléadáil uile ról níos láidre don chultúr i bhforbairt bhreise shóisialta, eacnamaíoch agus idirnáisiúnta an Aontais seo againne.

Tá an tionscnamh i gcomhréir le Teachtaireacht ón gCoimisiún in 2018 dar teideal “Dul i ngleic le heolas ar líne”: Cur chuige Eorpach ⁷, go háirithe agus é mar chuspóir uileghabhálach aige “éagsúlacht na faisnéise a chur chun cinn, d’fhonn a chur ar chumas na saoránach cinntí eolasacha a dhéanamh bunaithe ar smaointeoireacht chriticiúil, trí bhíthin tacaíocht d’iriseoireacht ar ardcháilíocht, litearthacht sna meáin, agus athchothromú a dhéanamh ar an ngaol idir cruthaitheoirí agus dáileoirí faisnéise.

Ar deireadh, cuirtear i gcuntas sa tionscnamh, straitéis athnuaite an Aontais um an mBeartas Tionsclaíoch, arna ghlacadh i mí Meán Fómhair 2017⁸, inar léiríodh an gá atá ann le feabhas a chur ar thionscal na hEorpa ar an aois dhigiteach trí thacú le nuálaíocht agus le cruthaitheacht, le tacú le forbairt scileanna agus le timpeallacht fhabhrach a chur ar fáil do fhiontraíocht agus do mhéadú fiontar beag agus meánmhéide.

Maidir le hearnáil an chlosamhairc, an ghné MEDIA a bhainfidh le beartais an Aontais maidir leis an Margadh Aonair Digiteach go háirithe, beidh sé sin ag gabháil le beartais an Aontais maidir leis an Margadh Aonair Digiteach. Áirítear orthu sin, go háirithe, tograí chun an creat cóipchirt a nuachóiriú agus freisin leis an Treoir leasaithe maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc. Neartóidh an dara ceann sin cumas na n-imreoirí Eorpacha closamhairc chun oibreacha a mhaoiniú, a tháirgeadh agus a scaipeadh is féidir a bheith le feiceáil go leordhóthanach ar na meáin éagsúla atá ar fáil (ar nós na teilifíse, an scannáin nó an fhíseáin ar Éileamh go léir) agus beidh siad tarraingteach do lucht éisteachta laistigh de mhargadh atá níos oscailte agus níos iomaíche laistigh den Eoraip agus níos faide i gcéin. Caithfear tacaíocht a mhéadú d’fhonn aghaidh a thabhairt ar fhorbairtí a rinneadh le déanaí ar an margadh, lena n-áirítear an seasamh níos láidre atá ag ardáin um dháileadh uilíoch i gcomparáid le craoltóirí náisiúnta ag infheistiú go traidisiúnta i dtáirgeadh obair na hEorpa.

Sa togra ón gCoimisiún maidir le Creat Airgeadais Ilbhliantúil 2021-2027, leagadh síos sprioc níos uailmhianaí maidir le bearta ar son na haeráide a phríomhshruthú i gcláir uile an Aontais, is é sin 25 % san iomlán de chaiteachas an Aontais a bheith ag rannchuidiú le cuspóirí aeráide a bhaint amach. Déanfar rannchuidiú an chláir seo le gnóthú na sprice foriomláine sin a rianú le córas marcóirí aeráide de chuid an Aontais ar leibhéal iomchuí imdhealaithe, lena n-áirítear modheolaíochtaí níos cruinne a úsáid má bhíonn fáil ar a leithéid. Leanfaidh an Coimisiún den fhaisnéis a chur i láthair go bliantúil i dtéarmaí leithreasuithe faoi chomhair gealltanais i gcomhthéacs an dréachtbhuiséid bhliantúil.

Chun gur fusa lánleas a bhaint as poitéinseal an chláir rannchuidiú le cuspóirí aeráide, féachfaidh an Coimisiún le gníomhaíochtaí ábhartha a shainaithint i rith phróisis ullmhúcháin, cur chun feidhme, athbhreithnithe agus meastóireachta an chláir.

⁴ COM(2018) 267 final.

⁵ JOIN/2016/029

⁶ COM/2014/0477 final

⁷ COM(2018) 236 final

⁸ COM(2017) 479 final

Déanfaidh an Clár comhionannas inscne a chur chun cinn agus cur le rannpháirtíocht inscne níos cothroime i dtionscail an chultúir agus na cruthaitheachta.

Comhsheasmhacht le beartais agus le cláir eile de chuid an Aontais

Beidh an Clár comhsheasmhach agus comhlántach le hionstraimí eile an Aontais, go háirithe Erasmus +, na Cistí a chumhdaítear le Rialachán (...) [Rialachán na bhForálacha Coiteanna], lena n-áirítear Ciste Sóisialta na hEorpa agus Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, Clár Horizon Eoraip agus na hionstraimí maoinithe sheachtraigh freisin. Bunaithe ar an gcur chuige príomhshruthú atá ag an gConradh agus bunaithe ar an gcur chuige polaitiúil nua atá bunaithe ar thrasráillí cultúrtha, mar atá leagtha amach sa Chlár Oibre Eorpach Nua don Chultúr, tá sé d'aidhm ag an gclár sineirgí a fhorbairt leis na réimsí beartais seo a leanas.

(1) Sineirgí le beartais oideachais agus óige

Beidh clár Erasmus amach anseo ina chomhlánú tábhachtach faoi chlár Eoraip na Cruthaitheachta. Trí chomhar idir institiúidí agus eagraíochtaí atá gníomhach san oideachas, sa oiliúint agus san óige, arna dtacú le Erasmus +, cabhrófar le daoine aonair a bhfuil an t-eolas, na scileanna agus na hinniúlachtaí is gá acu le dul i ngleic le dúshlán shóisialta agus eacnamaíocha agus an acmhainneacht atá acu don nuálaíocht, don chruthaitheacht agus don fhiontraíocht a chur ar fáil, go háirithe laistigh den gheilleagar digiteach. Beidh gníomhaíochtaí atá nasctha le gach gné de chruthaitheacht san oideachas agus feabhas a chur ar phríomhinniúlachtaí aonair, ina nasc mór idir an dá chlár. Ina theannta sin, faoi chuimsiú an Chóir Dlíthpháirtíochta Eorpaigh, beidh deiseanna méadaithe ann do dhaoine óga a mhealladh atá tiomanta do shuímh oidhreachtacha cultúrtha a athbhunú nó a chaomhnú.

(2) Sineirgí leis an gclár um Chearta agus um Luachanna

Tá naisc láidre ann — go háirithe sna réimsí seo a leanas maidir le hiolrachas sna meáin, féiniúlacht Eorpach, luachanna agus oidhreacht chultúrtha — idir an clár Eoraip na Cruthaitheachta agus na cláir Chearta agus Luachanna a thabharfaidh cumhacht do shaoránaigh trí chearta, luachanna agus comhionannas a chur chun cinn agus a chosaint agus trí dheiseanna fostaíochta, rannpháirtíochta agus cuimhneamh a chruthú.

(3) Sineirgí leis na beartais fostaíochta agus shóisialta

Is éard a bheidh i gCiste Sóisialta na hEorpa amach anseo ná bloc tógála mór ar an “Infheistíocht in People, Comhtháthú Sóisialta agus Luachanna”. Tabharfaidh sé tacaíocht do shaoránaigh trí infheistíocht a dhéanamh i gcaipiteal daonna, i bhfostaíocht shóisialta, i nuálaíocht shóisialta, i bhfáil scileanna digiteacha bunúsacha agus ar chomhtháthú imirceach, agus trí thacú leis na daoine is díothaí (cuimsiú sóisialta). Dá bhrí sin, tá naisc láidre ann le cuspóirí chlár na hEorpa Cruthaithí. Is gnéithe tábhachtacha de shochaithe cuimsitheacha iad an éagsúlacht chultúrtha agus teanga — an Eoraip Chruthaitheach, a bhfuil an Eoraip Chruthaitheach) ag neartú, mar shampla, feabhas a chur ar scaipeadh saothar cultúrtha agus closamhairc san Eoraip — de réir mar a chuireann siad leis an agallamh idirchultúrtha. Thairis sin, trí iomaíochas na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha a atreisiú, tá an clár i bhfabhar cruthú post sna hearnálacha sin.

(4) Sineirgí le beartais réigiúnacha, uirbeacha agus tuaithe

Tá beartais réigiúnacha, uirbeacha agus um fhorbairt tuaithe an AE thar a bheith tábhachtach ó thaobh oidhreacht chultúrtha agus tionscail na cruthaitheachta agus an chultúir a chur chun cinn. Áiríteofar go gcuirfear sineirgí le chéile chun comhlántacht a neartú idir na hionstraimí seo agus an Eoraip Chruthaitheach, ar féidir léi tacú le foghlaim ón gcomhfhoghlaim a bhaineann le pleananna infheistíochta cultúrtha ábhartha i gcomhair tionscal cruthaitheach,

turasóireacht, cuimsiú sóisialta, an oidhreacht chultúrtha bunaithe ar chaighdeán cháilíochta athchóirithe na hoidhreachtacha cultúrtha agus a rannchuidíonn siad le cuspóirí fhorbairt réigiúnach agus uirbeach agus féininbhuanaitheacht tionscadail chultúrtha.

(5) Sineirgí leis an **Margadh Aonair**

Déanfaidh Eoraip na Cruthaitheachta na gníomhaíochtaí arna maoiniú faoin gClár um an Margadh Aonair a bheidh ann amach anseo a chomhlánú i gcás ina mbeidh baint ag na gnéithe sin de dhaoine a chumasú agus le tallann chruthaitheach a chothú sna hearnálacha faoi seach. Is féidir sineirgí a aimsiú freisin le turasóireacht a bhfuil gné chultúrtha ag baint leo agus ar féidir breathnú orthu mar bhealach chun comhthuisctint a fheabhsú i measc daoine. Díreoidh an Eoraip chruthaitheach a chuid bearta, i gcás inarb iomchuí, ar chruthaitheacht agus ar ghnéithe cultúrtha de thionscail chruthaitheacha áirithe (amhail dearadh agus faisean) trí dhíriú ar fhorbairt chur chun cinn nó ar scileanna, ar chomhar trasteorann agus ar shoghluaisteacht. Áiritheofar comhlántacht le gníomhaíochtaí a thacaíonn le tionscal na turasóireachta.

(6) Sineirgí leis an gclár **digiteach**

Faoi chuimsiú chlár na hEorpa Digiteach, áiritheoidh dhá thionscadal ceannaireachta go leanfar de na gníomhaíochtaí imlonnaithe atá nasctha leis an straitéis um # An4um Chultúr a leanúint. Leanfaidh tionscadal an cheannaireacht ar chlaohlú digiteach earnáil na hoidhreachtacha cultúrtha de thacú le tionscnamh Eorpach arna sheoladh le linn Bhliain Eorpach na hOidhreachtacha Cultúrtha 2018. Tá sineirgí ag baint leis an gcuid sin den chlár a dhíríonn ar scileanna digiteacha a fhad a bhaineann le litearthacht meán agus le hoideachas scannán.

(7) Sineirgí le clár **taighde agus nuálaíochta** an Aontais

Trí acmhainní a chomhthiomsú chun an teicneolaíocht is déanaí a chur i bhfeidhm agus chun cineálacha cur chuige eolaíochta nua a spreagadh is féidir feabhas mór a chur ar an tuiscint, ar an gcaomhnú agus ar an scaipeadh is féidir a dhéanamh ar an oidhreacht chultúrtha agus ar an earnáil chultúrtha agus chruthaitheach i gcoitinne. Is gá sineirgíochtaí féideartha a neartú chun comhlántacht idir na hionstraimí sin agus Eoraip na Cruthaitheachta a threisiú ionas go mbainfidh na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha tairbhe iomlán as airleacain an taighde Eorpaigh.

Sa chlár faoi ‘Eoraip na hEorpa’, cuimsítear gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta chun forbairt a dhéanamh ar theicneolaíochtaí TFC chun oidhreacht chultúrtha inláimhsithe agus dholáimhsithe a dhigitiú agus a chaomhnú. faoin gclár “Fís 2020”, cuirtear gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta i bhfeidhm chun tacú le teicneolaíochtaí TFC chun oidhreacht chultúrtha inláimhsithe agus dholáimhsithe a dhigitiú agus a chaomhnú.

Sa chnuasach “Tionscal Digiteach”, réamh-mheastar de bhun réimse idirghabhálacha “Idirlíon den Chéad Ghlúin Eile”; gníomhaíochtaí taighde a bhaineann go dlúth leis na tionscail chultúrtha agus chruthaitheacha - e.g. Realtacht bhreisithe/réaltacht fhíorúil, timpeallachtaí tumthacha, comhéadain idir daoine agus ríomhairí, meáin (shóisialta) nua. Tá sé beartaithe freisin leanúint ar aghaidh le hiarrachtaí chun trasráillí a bhaint amach idir na hearnálacha cruthaitheacha, na healaíona, agus an nuálaíocht sa tionscal agus sa tsochaí trí bhíthin an chlár S + T + EALAÍON.

(8) Sineirgí leis na beartais **gníomhaíochta seachtraí**

Beidh Eoraip na Cruthaitheachta agus na gníomhaíochtaí comhair idirnáisiúnta arna maoiniú trí chlár sheachtracha an Aontais ag comhlánú a chéile.

Leis an gcion CULTÚR, tá sé beartaithe scéimeanna scátála a thástáil do thríú tíortha, nó tionscnaimh eile do thríú tíortha, a bhaineann le tríú tíortha, do Phríomhchathracha Cultúir na hEorpa nó do na scéimeanna Cláir Oibre agus Cláir Oibre nó comórtas do Duaiseanna cultúir an Aontais Eorpaigh go dtí tíortha nach bhfuil san Aontas Eorpach, chun dreasachtaí a fhorbairt chun cuimsiú na gcomhpháirtithe tríú tíre a chothú i dtionscadail ina bhfuil eagraíochtaí san AE i gceannas agus i dtacaíocht le hiarrachtaí cur chun cinn i margaí a bhfuil tábhacht straitéiseach leo i margaí atá tábhachtach go straitéiseach agus i bhféilte lasmuigh de Bhallstáit an AE nach bhfuil aon bhuiséad sonrach ag baint leo faoi láthair.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

Bunús dlí

Tá an tionscnamh bunaithe ar Airteagal 167 agus Airteagal 173 den CFAE. Sonraítear le Airteagal 167 CFAE inniúlachtaí an Aontais sa réimse cultúir agus iarrann sé beart ar ghníomhaíocht de chuid an Aontais Eorpaigh chun rannchuidiú le borradh chultúir na mBallstát, ag urramú a n-éagsúlacht náisiúnta agus réigiúnach agus ag tabhairt na comhoidhreachtachta cultúrtha chun suntais dó agus, más gá, chun tacú agus cur le ghníomhaíocht na mBallstát sa réimse a liostaítear san fhoráil seo. Sonraítear in Airteagal 173 den CFAE go bhféachfaidh an tAontas agus na Ballstáit chuige go mbeidh na dálaí ann is gá chun cumas iomaíochais thionscal an Aontais a áirithiú, lena n-áirítear ghníomhaíocht a dhéanamh d'fhonn timpeallacht a spreagadh a bheidh fabhrach do thionscnamh agus d'fhorbairt gnóthas.

Coimhdeacht (maidir le hinniúlacht neamheisiach)

Is as an ngné láidir trasnáisiúnta den chlár, mar a léiríodh cheana féin i gclár Eoraip na Cruthaitheachta 2014-2020 a thagann breisluach AE, is é sin breisluach an Aontais Eorpaigh. Sa mheastóireacht meántearma a fuarthas amach cé na cuspóirí agus na tosaíochtaí sa chlár a bheith comhleanúnach ar an iomlán agus comhlántach leis na beartais agus na cláir náisiúnta, agus prionsabal na coimhdeachta á urramú.

Go háirithe, cuireann cineál trasnáisiúnta idirnáisiúnta na Cruthaitheachta tairiscint ar leith ar fáil a chruthaítear is annamh a chuirtear an maoiniú náisiúnta ar fáil, rud a thugann níos mó airgid ar ghníomhaíochtaí intíre agus — ar bhonn níos lú — maidir le comhar déthaobhach trasnáisiúnta. Tá an fócas iltaobhach trasnáisiúnta sin thar a bheith luacháilte ag páirtithe leasmhara agus ag tairbhíthe mar ghné uathúil de Eoraip na Cruthaitheachta. Níl ach roinnt bheag de na cistí idirnáisiúnta atá ann cheana agus atá ann chun tacaíocht a thabhairt do chomhar trasnáisiúnta sna hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha ag gach ceann acu agus iad siúd a dhéanann scála nach beag níos lú.

Gnéithe de bhreisluach an AE don chlár ná :

- Tá cúrsaíocht thrasteorann saothar cultúrtha agus cruthaitheach, go háirithe saothair chlosamhairc, tar éis teacht amach do lucht éisteachta atá níos mó agus níos éagsúla laistigh den Aontas agus níos faide anonn, chun an éagsúlacht Eorpach a léiriú;
- Barainneachtaí scála agus mais chriticiúil a d'fhéadfadh tacaíocht an AE a chothú, ag cruthú éifeacht gearála ar chistí breise; cuireann an éifeacht clú a bhíonn ag tairbhíthe le leas comhpháirtithe agus idirghabhálaithe airgeadais agus ag a bhfuil muinín i dtionscadail tacaíochta, d'fhonn rochtain ar chistiú breise a éascú; Líonraí Eorpacha agus comhpháirtíochtaí trasteorann a bhunú, arb iad na príomheilimintí agus na gnéithe ba mhó a struchtúrú faoi Eoraip Chruthaitheach agus a thacaíonn le cumas foriomlán na n-oibreoirí;

- Cuireann líonraí trasnáisiúnta go mór le cumas an chultúir agus na n-oibreoirí cruthaitheacha, go háirithe, oibreoirí a oibríonn i réimsí nideoige agus sna Ballstáit ina bhfuil na hacmhainní sin chomh forbartha agus atá siad á bhforbairt;
- Leis an tsoghluaisteacht trasteorann atá dírithe ar oibreoirí i réimse an chultúir agus na cruthaitheachta, tá scileanna forbartha agus forbartha scileanna agus cumas méadaithe earnálacha ann;
- Maolú rioscaí d'eagraíochtaí cultúrtha agus cruthaitheacha a cheadaíonn dóibh tabhairt faoi thionscadail a bhfuil gné Eorpach acu agus ar an gcaoi sin rannchuidiú le neart eacnamaíoch foriomlán na n-eagraíochtaí sin;
- Go bhfuil fócas láidir sochaíoch ag an gclár; trí thacú le héagsúlacht chultúrtha agus teanga, le saoirse ealaíne agus cruthaitheach chomh maith le timpeallacht saor in aisce, iolraíoch agus éagsúl leis na meáin a fhorbairt, dá bhrí sin, cuireann sé le leas sóisialta na hEorpa agus le féiniúlacht choiteann Eorpach;
- Cé go ndíríonn scéimeanna tacaíochta scannáin ar an leibhéal náisiúnta dírithe go príomha ar shaothair a tháirgeadh, tacaíonn tacaíocht de chuid an AE, go príomha ar ghníomhaíochtaí réamhtheachtacha (oiliúint, forbairt) agus iarteachtach (dáileadh, cur chun cinn, taispeántas) d'fhonn a áirithiú go scaipfidh Eorpach cúrsaíocht níos fearr thar theorainneacha. Dá bhrí sin, cuireann sé saorchúrsaíocht seirbhísí na meán closamhairc chun cinn ar bhonn na Treorach Seirbhísí Meán Closamhairc.

Comhréireacht

Comhlíonann an togra prionsabal na comhréireachta sa mhéid is nach dtéann sé thar an íosmhéid is gá chun an cuspóir sonraithe ar an leibhéal Eorpach a bhaint amach agus an méid atá riachtanach chun na críche sin.

An rogha ionstraime

Cuireann Eoraip nua na Cruthaitheachta 2021-2027 le Clár na hEorpa Cruthaithí faoi láthair (2014-2020), a tugadh le chéile dhá fhochlár neamhspleácha (MEDIA agus Cultúr) laistigh de chreat aonair. Cuirtear san áireamh anseo gnéithe sonracha na n-earnálacha éagsúla, a spriocghrúpaí éagsúla, agus a riachtanais shonracha. Baineann sin go háirithe le deiseanna a bhaineann le sraith choiteann, trasearnála i gcás ina mbeidh an nuálaíocht agus tástáil le feiceáil.

Beidh sé ina chuidiú branda seanbhunaithe chlár na hEorpa Cruthaithí a chothabháil, lena n-áirítear branda MEDIA, chun rannpháirtíocht leanúnach a áirithiú chomh maith le hinfheictheacht na tacaíochta ón AE.

3. TORTHAÍ Ó MHEASTÓIREACHTAÍ SIARGHABHÁLACHA, Ó CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS Ó MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

Meastóireachtaí siarghabhálacha/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana

Choimisiúnaigh an Coimisiún Eorpach meastóireacht eatramhach in 2016 ar an gClár Eoraip na Cruthaitheachta agus i meastóireacht ex-post ar na trí chlár ba réamhtheachtaithe — Cultúr, MEDIA 2007 agus MEDIA Mundus — a choimisiúnaigh an Coimisiún Eorpach in agus a rinne seachadadh sa tréimhse Bealtaine 2016 go Lúnasa 2017. Na meastóireachtaí ar na

cláir de chuid Eoraip na Cruthaitheachta agus de na cláir ba réamhtheachtaithe a shaothraítear na cuspóirí seo a leanas:

- Chun ábharthacht, comhleanúnachas, éifeachtacht, éifeachtúlacht, inbhuanaitheacht agus breisluach AE a mheasúnú (dá ngairtear na critéir mheastóireachta anseo feasta) de chuid clár Eoraip na Cruthaitheachta agus na réamhtheachtaí;
- Rannchuidiú na hEorpa Cruthaithí a mheas go dtí fás cliste, inbhuanaithe agus uilechuimsitheach, do thosaíochtaí agus straitéisí nua earnála an Choimisiúin;
- Measúnú a dhéanamh ar thorthaí agus thionchar fadtéarmach na gclár ba réamhtheachtaithe.

De réir na meastóireachta, thángthas ar Eoraip na Cruthaitheachta araon a chur chun cinn chun freastal ar riachtanais leanúnacha na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha araon. Le tacaíocht leordhóthanach ón gclár, is féidir leis na tairbhíthe ó na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha ar fud na hEorpa beart a dhéanamh mar fhreagairt ar an aistriú digiteach chun a gcuid oibre a thaispeáint go hidirnáisiúnta de mheon na héagsúlachta cultúrtha, go háirithe tríd an nuálaíocht agus trí shamhlacha nua gnó a fhorbairt a chuireann le cumas iomaíochta.

Tá an Eoraip na Cruthaitheachta comhsheasmhach, tríd is tríd, le tosaíochtaí eile an AE, le sásraí maoiniúcháin agus tacaíochta a bhaineann leis na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha araon, lena n-áirítear deiseanna earnáilsonracha agus maoiniú cineálach, gnó, agus tacaíocht eacnamaíoch do FBManna.

Fuarthas amach freisin go ndearna an Clár um Eoraip na Cruthaitheachta tosaíochtaí straitéiseacha an AE: tá an Clár ag cur leis go mór le sprioc fostaíochta an AE do 2020 agus le tosaíochtaí an Choimisiúin reatha — infheistíocht a spreagadh ar mhaithe le poist a chruthú, agus margadh inmheánach níos doimhne agus níos cothroime a bhfuil bonn tionsclaíoch níos láidre aige, agus freisin do straitéisí earnálacha ar leibhéal an AE, amhail cuspóirí an Mhargaidh Aonair Dhigitigh.

Thángthas ar an gconclúid sa mheastóireacht nach raibh méid agus raon na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha ar leibhéal na hEorpa agus na limistéir gheografacha a chumhdaítear leis na Cláir a ndearnadh meastóireacht orthu, méid bhuiséad na hEorpa Cruthaithí agus a chlár roimhe sin leordhóthanach chun mórthionchar de bharr scála Eorpach agus/nó ar leibhéal earnála a chruthú.

Léirigh an mheastóireacht a thuilleadh go raibh an fochlár MEDIA tar éis rannchuidiú go héifeachtach le doimhniú an mhargaidh inmheánaigh. Ag an am céanna, tá fás sa bhuiséad ag MEDIA thar na blianta gan méadú coibhéiseach ar bhuiséad. Mar sin, ní bhíonn an cistiúchán tearc i gcoitinne sa chuid is mó de na tosaíochtaí, is é sin an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige sin a laghdú.

Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara

COMHAIRLIÚCHÁN OSCAILTE POIBLÍ MAIDIR LE CISTÍ AE I RÉIMSE NA LUACHANNA AGUS NA SOGHLUAISTEACHTA

Ba é cuspóir an chomhairliúcháin phoiblí maidir le cistí AE i réimse na luachanna agus na soghluaisteachta ná tuairimí na bpáirtithe leasmhara go léir a bhailiú maidir le conas lántairbhe a bhaint as gach aon euro de bhuiséad AE. Rinneadh comhairliúcháin i

gcomhthéacs meastóireachtaí ar chláir airgeadais reatha an Aontais a chumhdaíonn roinnt réimsí beartais, lena n-áirítear maidir le feidhmíocht reatha agus dúshlán sa todhchaí.

Seo thíos cuid de na príomhthorthaí:

- (1) De réir na bhfreagróirí, is dúshlán bheartais choiteanna thábhachtacha iad, “Féiniúlacht Eorpach agus luachanna coiteanna a chur chun cinn” agus “cearta agus comhionannas a chur chun cinn” ar gá aghaidh a thabhairt orthu sna cláir sin. I dtaca leis an gclár um Eoraip na Cruthaitheachta, tá dúshlán eacnamaíocha agus éagsúlacht chultúrtha níos tábhachtaí ná ‘cuimsiú sóisialta agus cothroime’ a chur chun cinn.
- (2) Measann leathchuid nó níos mó de na freagróirí a raibh taithí acu ar na ceithre chlár lena mbaineann an méid seo a leanas mar bheartais a thugann aghaidh go hiomlán nó go réasúnta maith ar na dúshlán, ‘Tacaíocht a thabhairt don nuálaíocht’, ‘Éagsúlacht chultúrtha agus oidhreacht chultúrtha na hEorpa a chothú’, ‘Féiniúlacht Eorpach agus luachanna coiteanna a chur chun cinn’. Ina theannta sin, measann 52 % de na freagróirí⁹ a bhfuil taithí acu ar an gclár Eoraip na Cruthaitheachta go dtugann an beartas chun ‘Tacú le hiomaíochas earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha na hEorpa’ aghaidh ar na dúshlán go hiomlán nó go measartha maith.
- (3) Aontaíonn thart ar 80 % de na freagróirí a raibh taithí acu ar na ceithre chlár AE thuasluaite go gcuireann na cláir seo go mór nó go measartha mór leis an mbreisluach a d’fhéadfadh na Ballstáit a bhaint amach ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus/nó áitiúil.
- (4) Tá na príomhchonstaicí a d’aithin na freagróirí a d’fhéadfadh bac a chur ar na cláir/cistí reatha óna gcuspóirí a bhaint amach an-chosúil lena chéile is cuma cé acu clár atá i gceist: Is iad seo a leanas na trí chonstaic is mó a aithnítear: ‘Easpa buiséid na gclár chun éileamh a shásamh’; ‘Easpa tacaíochta ar fáil do pháirtithe leasmhara ar mhionscála’; ‘Easpa tacaíochta d’iarratasóirí céaduaire’.
- (5) Aontaíonn freagróirí a bhfuil taithí acu ar cheann amháin nó níos mó de na ceithre chlár AE gur fíor gurb iad a leanas na príomhbhearta atá le déanamh chun an t-ualach riaracháin do thairbhíthe a shimpliú agus a laghdú, is iad sin ‘úsáid a bhaint as foirmeacha iarratais atá níos simplithe’, ‘líonra struchtúraithe agus comhpháirtíochtaí a éascú’, ‘cistiú a éascú le haghaidh gníomhaíochtaí a thrasnaíonn na hearnálacha gníomhaíochta’ agus ‘comhordú níos fearr idir cláir/cistí éagsúla’.

COMHAIRLIÚCHÁIN PHOIBLÍ OSCAILTE EILE

Mar chuid den mheastóireacht eatramhach ar Chlár Eoraip na Cruthaitheachta, bhí comhairliúchán poiblí oscailte ar siúl ón 23 Eanáir go dtí an 24 Aibreán 2017. Bhí ceisteanna maidir le teacht chun cinn maidir le clár a d’fhéadfadh teacht i gcomharba air in Eoraip na Cruthaitheachta tar éis 2020. Maidir le fochláir AE na hEorpa Cruthaithe, 90 % agus 80 % faoi seach de na freagróirí, dúirt agus faoi seach de na freagróirí gur bhain an chuid is mó dá thosaíochtaí le hábhar fós nó thar a bheith ábhartha agus dúirt níos mó ná leath den tacaíocht a thug an fochlár Cultúir a bheith comhlántach go hiomlán nó i bpáirt le cistiú náisiúnta, AE nó idirnáisiúnta. Áirítear ar na deiseanna is tábhachtaí a luaigh na freagróirí suirbhé comhluachanna, tacaíocht a thabhairt don oideachas cultúrtha, an éagsúlacht chultúrtha a chur chun cinn, an t-idirnáisiúnú a thacú agus tábhacht an chultúir a chur chun cinn sa tsochaí.

⁹ Fuarthas 1839 freagra ó gach cearn den Eoraip.

Saineolaithe seachtracha

I dteannta thorthaí an chomhairliúcháin phoiblí, tá an Coimisiún tar éis torthaí na meastóireachta eatramhaí ar an gclár Eoraip na Cruthaitheachta atá ann faoi láthair a cuireadh i gcrích in 2017-2018, aiseolas ó gheallsealbhóirí éagsúla a chur san áireamh, go háirithe i gcomhthéacs Fhóram Scannán na hEorpa¹⁰ agus sraith cruinnithe téamacha do gheallsealbhóirí, torthaí staidéar neamhspleách, chomh maith le moltaí arna ndéanamh ag saineolaithe ó Bhallstáit i gcomhthéacs Mhodh Oscailte an Chomhordaithe ar an gcultúr agus ar chúrsaíocht scannán Eorpach, agus an t-idirphlé struchtúrtha le hearnáil thar an tréimhse 2014-2018.

Thug na foinsí éagsúla sin aird ar iliomad sochar dearfach na hEorpa Cruthaithe, ach sainaithníodh ann freisin réimsí ina bhféadfaí feabhas a chur orthu agus simpliú a dhéanamh orthu. Cé go bhfuil cuspóirí uileghabhálacha an chlár reatha (éagsúlacht chultúrtha agus teanga a chur chun cinn, athneartú ar iomaíochas na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha) bailí go ginearálta, tá gá le comhtháthú agus méadú breise chun freagairt níos fearr a thabhairt ar na riachtanais agus na heasnamh a sainaithníodh, agus níor cuireadh mar a bhí ach le blianta beaga anuas:

- (1) An brú atá ar an éagsúlacht agus ar an oidhreacht chultúrtha san Eoraip, mar aon le ceannas ag dul i méid agus obair i gcúrsaíocht a chur i gcúrsaíocht ó thríú tíortha, go háirithe ó na Stáit Aontaithe,
- (2) Cur i gcúrsaíocht agus teacht go leor lucht saothair na hEorpa,
- (3) Iomaíochas neamhleor agus leochaileach in earnálacha an chultúir agus na cruthaitheachta,
- (4) Easpa oiliúna agus deiseanna soghluaisteachta d'ealaíontóirí agus do ghairmithe cruthaitheacha,
- (5) Easpa idirnáisiúnaithe le cultúr na hEorpa,
- (6) Deacrachtaí lucht féachana agus lucht féachana a chinntiú,
- (7) Oiriúnú teoranta agus ullmhacht teoranta don aistriú digiteach,
- (8) Easpa forbartha cumais gairmithe agus proifisiúnaithe daoine aonair,
- (9) Dúshlán shonracha do thionscal an chlosamhairc i gcomhthéacs Margadh Aonair Digiteach atá ag éirí níos comhtháite,
- (10) Dúshlán shonracha earnála, go háirithe i gcás na hearnála ceoil, in earnáil na hearnála agus in earnáil na foilsitheoireachta agus san earnáil ailtireachta & oidhreachta.

Measúnú tionchair

Ullmhíodh measúnú tionchair chun tacú le “Eoraip na Cruthaitheachta”, “Cearta agus Luachanna” agus maidir le clár “Justice”. Cé go bhfuil cinneadh déanta ag an gCoimisiún gur fearr an obair seo a dhéanamh trí dhá chlár ar leith, tá torthaí an mheasúnaithe iarmharta le chéile ábhartha fós ábhartha agus is infheidhme maidir leis an gcultúr agus leis na fochláir MEDIA.

¹⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-film-forum>

Thug an Bord um Ghrinnscrúdú Rialála tuairim dhearfach ar an measúnú tionchair sin an 20 Aibreán 2018. Ag an am céanna, léirigh sé gur cheart míniú níos fearr a thabhairt ar ionchur na ngeallsealbhóirí i measc na gcuspóirí éagsúla, ar ionchur na ngeallsealbhóirí, ar na cuspóirí éagsúla, agus ar an réasúnaíocht do struchtúr an chláir. Luaigh sí freisin an gá atá le ráthaíochtaí breise go mbeidh an creat faireacháin agus meastóireachta ar fáil le haghaidh measúnú stóinsithe oibiachtúil ar leibhéal ratha an chláir.

Cuirtear barúlacha an Bhoird san áireamh leis an tionscnamh seo. Tá sé bunaithe ar struchtúr an chláir um Eoraip na Cruthaitheachta atá ann faoi láthair agus tugtar léargas níos fearr ann ar an aiseolas ó pháirtithe leasmhara. Mar shampla, mar fhreagairt ar an éileamh ar an acmhainn sin amháin, áiritheofar leis an tsraith MEDIA nua an deis gníomhaíochtaí comhordaithe a fhorbairt ina dtugtar le chéile codanna éagsúla den slabhra luacha chlosamhairc.

Lena chois sin, déanfar an córas faireacháin agus meastóireachta don chlár iomlán a threisiú le táscairí tionchair agus aschuir iomchuí.

Simpliú

D'fhoill an clár seo a shimpliú i gcomparáid leis an gclár Eoraip na Cruthaitheachta:

- Beidh níos mó solúbthachta i bhfeidhm laistigh den chlár chun cláir oibre a oiriúnú d'imthosca gan choinne nó forbairtí nua agus forbairtí sa tsochaí, agus luaíocht a thabhairt ar fheidhmíocht;
- Beidh níos mó éifeachtachta agus éifeachtúlachta á lorg le húsáid níos fearr a bhaint as comhaontuithe comhpháirtíochta réime agus le deontais chascáideacha chun cobhsaíocht airgeadais a sholáthar agus chun rochtain ar ghníomhairí beaga a éascú. Spreagfar an malartú foghlama cheana féin le linn chur chun feidhme na dtionscadal agus déanfar torthaí na foghlama sin a scaipeadh a thuilleadh;
- Tabharfaidh na meáin dreasachtaí isteach ar luach saothair a bhaint amach, go háirithe i dtaca leis an gcumas lucht féachana mór a shroicheadh (e.g. tionscadail chlosamhairc a bhaineann leas as an oifig maith sa bhosca);
- Áireofar sna gníomhaíochtaí earnálacha ceoil sa todhchaí, chomh maith leis an scéim aistriúcháin, critéir dámhachtana lena dtabharfar luach saothair don mhargadh agus do na hiarrachtaí chun lucht éisteachta a shroicheadh;
- Déanfar socruithe éifeachtacha aistrithe a cheapadh chun comhlachas a éascú do chlár nua na dtríú tíortha a bhí i gcomhlachas roimhe seo le Eoraip Chruthaitheach 2014/2020;
- Cuirfear tuilleadh soiléire ar fáil laistigh de a threoirlínte, agus beidh ar na próisis agus nósanna imeachta úsáid chórasach a bhaint as ríomhfhoirmeacha agus ríomhthuarascálacha agus riachtanais tuairiscithe níos éadroime. Tabharfar isteach sraith chomhtháite rialacha (leabhar rialacha aonair), ach tabharfar deis chun cur chuige difreáilte a bheith acu nuair is gá sin.

Táthar tar éis bearta simpliúcháin suntasacha a thabhairt isteach, amhail cnapshuimeanna, costais aonaid agus rátaí comhréidhe cheana féin ag cláir eile agus d'fhéadfaí iad a thabhairt isteach in Eoraip na Cruthaitheachta nua. Maidir le sainiúlacht earnáil an chultúir agus nádúr aonair na ngníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh, rinneadh ríomh agus cur i bhfeidhm na cnapshuime agus na rátaí comhréidh de bharr rátaí lasmuigh den scéim aistriúcháin liteartha (taobh amuigh de na scéimeanna aistriúcháin liteartha) ach i gcás inar féidir leis an mbonn ríomha a ísliú gurbh ionann í agus laghdú ar an ualach riaracháin ar thairbhíthe. Leanfar

d'úsáid a bhaint as cnapshuimeanna in MEDIA chun bainistíocht airgeadais a shimpliú, nuair is iomchuí. Leis an modheolaíocht chun na cnapshuimeanna a ríomh, déanfar foráil maidir le faireachán rialta chun ailíniú a áirithiú le costais iarbhrí.

Castacht na rialacha maidir le maoiniú na gclár reatha, chomh maith lena ilchineálacht is bacainn ar iarratasóirí iad. Tá ról tábhachtach ag baint le pointe iontrála aonair d'úsáideoirí seachtracha chun páirt a ghlacadh i saolré na ndeontas (tairseach na rannpháirtithe), lena n-áirítear córas bainistíochta deontas foriomlán chun an rochtain ar an gclár a shimpliú. Beidh tacaíocht na meán ar fáil níos éifeachtaí mar gheall ar ghníomhaíochtaí a shruthlíniú agus a n-idirbhearta airgeadais comhfhreagracha; cé go leanfar de dhíriú ar na gníomhaíochtaí rathúla le haghaidh na ngníomhaíochtaí ar éirigh leo agus, san am céanna, dul i ngleic le teipeanna margaidh nua atá ag teacht chun cinn trí bhithin gníomhaíocht earnálach atá dírithe go sonrach ar an margadh a dhíriú go sonrach. Ar an iomlán, beidh geallsealbhóirí ó na hearnálacha cultúir agus cruthaitheacha in ann tairbhe a bhaint as cur chuige “ionaid ilfhreastail”.

Ceartha bunúsacha

Tá an togra dá chuid i gcomhréir go hiomlán le Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. Go háirithe, tugtar aird iomlán sa togra seo ar Airteagal 11 (saoirse cainte), 13 (saoirse na n-ealaíon agus an eolaíocht), 15 (saoirse chun slí bheatha a roghnú agus an ceart chun obair a dhéanamh), 21 (neamh-idirdhealú), 22 (éagsúlacht chultúrtha), 23 (comhionannas idir mná agus fir), 31 (coinníollacha oibre cothroma agus córa) den Chairt.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Is é [EUR 850 000 000] (i bpraghsanna reatha) a bheidh san imchlúdach airgeadais do chur chun feidhme an chláir um Cheartas don tréimhse an 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Nollaig 2027.

Tá tuilleadh eolais faoi na himpleachtaí buiséadacha agus na hacmhainní daonna agus riaracháin is gá ar fáil sa Ráiteas Airgeadais Reachtach agus Airgeadais atá i gceangal leis an togra seo.

5. EILIMINTÍ EILE

Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe

Maidir leis na cláir chistiúcháin atá ann cheana, seachas gníomhaíochtaí i réimse na meán nuachta, cuirtear iad chun feidhme go príomha trí bhainistíocht dhíreach tríd an nGníomhaireacht Feidhmiúcháin Oideachais, Cíosamhairc agus Cultúir (EACEA) de bhrí go bhfuil sé sin cost-éifeachtach, faoi mar a dhearbhaítear sa mheastóireacht mheántearma. De réir na meastóireachtaí atá ann faoi láthair, níl aon ghá an modh bainistíochta a athrú.

- Déanfar cur chun feidhme MEDIA a shimpliú agus a chuíchóiriú, mar shampla, trí na tairbhíthe a ghrúpáil le chéile agus trí líon na gconarthaí deontais agus na hidirbhearta íocaíochta bunúsaí a laghdú. Agus athchóiriú leanúnach a dhéanamh ar na scéimeanna dáileacháin, arb ionann iad agus 30 % den bhuiséad MEDIA, is é an cuspóir a bheidh ann na hidirbhearta MEDIA foriomlána a laghdú le 30 %, agus forchostais an riaracháin a ísliú agus éifeachtúlacht an chláir a mhéadú.
- Déanfar ionstraimí airgeadais lena soláthraítear ráthaíocht agus an tacaíocht ar an gcineál gnáthscaireanna is gá do FBManna sna hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha a chur chun feidhme trí bhithin comhaontuithe tarmलगin na

gcomhaontuithe tarmligin le comhpháirtithe cur chun feidhme i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais de réir an Rialacháin Airgeadais.

Déanfar na meastóireachtaí sin i gcomhréir le mír 22 agus mír 23 den Chomhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016¹¹, i gcás inar dhearbhaigh na trí institiúid gur chóir go gcuirfeadh meastóireachtaí ar reachtaíocht agus ar bheartas atá ann cheana féin an bunús ar fáil le haghaidh measúnuithe tionchair maidir le roghanna le haghaidh tuilleadh gníomhaíochta. Sna meastóireachtaí déanfar measúnú ar éifeachtaí an chláir ar an talamh ar bhonn táscairí/spriocanna an chláir agus déanfar anailís mhionsonraithe ar an méid a mheasfar an clár a bheith ábhartha, éifeachtach agus éifeachtúil, go soláthraíonn sé go leor breisluacha AE agus go bhfuil sé comhleanúnach le beartais eile AE. Áireofar orthu na ceachtanna a foghlaimíodh chun aghaidh a thabhairt ar aon easnaimh/fhadhbanna a aithníodh nó aon fhéidearthacht chun gníomhaíochtaí nó torthaí a fheabhsú tuilleadh agus chun cuidiú lena saothrú/dtionchar a bharrfheabhsú. Beidh obair ar fhaireachán agus ar mheastóireacht ag tógáil ar an gcreat athbhreithnithe um fhaireachán feidhmíochta a forbraíodh le haghaidh Eoraip Chruthaitheach 2014/2020. Tabharfaidh sé le chéile sonraí agus sonraí is tairbhíthe (a bhailítear trí ríomhfhoirmeacha agus ríomhtuarascálacha) le faisnéis chomhthéacsúil ón bhFaireachlann Eorpach Closamhairc nó as staidéir spriocdhíríthe. Léireoidh na táscairí go réalaíoch an fhaisnéis atá le fáil maidir le gach ceann de na sraitheanna. Beidh monatóireacht na gclár ann ar bhonn leanúnach (freagairt thráthúil ar aon imeachtaí gan choinne nó riachtanais eisceachtúla) agus ar bhonn rialta pleanáilte (tuarascáil a thabhairt ar imeachtaí tábhachtacha amhail glaonna ar thograí, athbhreithnithe ar thionscadail, imeachtaí comhordaithe nó scaipthe). Ina dhiaidh sin cuirfear na tuairiscí faireacháin san áireamh maidir le:

- Tuarascáil bhliantúil faireacháin ina dtugtar léargas ar an dul chun cinn a rinneadh maidir le cuspóirí an chláir a bhaint amach;
- Meastóireacht mheántéarmach (le comhlíonadh tráth nach déanaí ná ceithre bliana tar éis chur chun feidhme an chláir);
- meastóireacht chríochnaitheach (le comhlíonadh tráth nach déanaí ná ceithre bliana tar éis dheireadh na tréimhse cláraithe).

Déanfar na meastóireachtaí cúlghabhálacha sin i gcomhréir leis an leagan is déanaí is infheidhme de na treoirlínte maidir le Rialáil Níos Fearr (agus é ag tarraingt ar a threoir uirlisí agus a dhea-chleachtas), déanfaidh siad measúnú ar fheidhmíocht an chláir bunaithe ar na táscairí agus spriocanna is tábhachtaí agus ar a mhéid is féidir a mheas go bhfuil an clár ábhartha, éifeachtach, éifeachtúil, agus tá sé sách éifeachtúil ag an Aontas agus tá sé ag teacht le beartais eile an AE. Áireofar orthu na ceachtanna a foghlaimíodh chun aghaidh a thabhairt ar aon easnaimh/fhadhbanna a aithníodh nó aon fhéidearthacht chun gníomhaíochtaí nó torthaí a fheabhsú tuilleadh agus chun cuidiú lena saothrú/dtionchar a bharrfheabhsú.

Déanfaidh an Coimisiún tuairisciú do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle agus do gach institiúid ábhartha eile AE trí thuarascálacha faireacháin agus meastóireachta agus scórchlár poiblí de na príomhtháscairí cláir.

Faoi réir thoradh an Anailís ar Shochar Costas don chéad tréimhse cláraithe eile, is é is dóichí go ndéanfaidh Gníomhaireacht Feidhmiúcháin Oideachais, Closamhairc agus Cultúir cuid

¹¹ Comhaontú Idirinstitiúideach idir Parlaimint na hEorpa, Comhairle an Aontais Eorpaigh agus an Coimisiún Eorpach maidir le reachtóireacht níos fearr an 13 Aibreán 2016;

shuntasach den chlár a chur chun feidhme faoi mhaoirseacht na nArd-Stiúrthóireachtaí atá freagrach as an gclár.

Míniúchán mionsonraithe ar fhorálacha sonracha an togra

Cuirfidh an togra seo leis an struchtúr atá ann cheana féin a bhaineann le Clár Eoraip na Cruthaitheachta agus le clár Cultúir, le MEDIA agus le sraith trasearnála treisithe, lena bhféadfadh gníomhaíocht nuálach a dhéanamh i gcás ina soláthraítear breisluach thar ghníomhaíocht trasghníomhaíochta. Deimhníodh ailtireacht agus cuspóirí Eoraip na Cruthaitheachta tríd an meastóireacht¹² mheántearma agus an aiseolas ábhartha eile. Mar sin féin, is gá oiriúnuithe chun forbairtí a dhéanamh ar chúrsaí eacnamaíocha, teicneolaíochta, sochaíocha agus polaitiúla mar atá mínithe thuas.

Mar shampla, tá cur chuige níos dírithe sa chlár nua ní amháin ar na gníomhaíochtaí atá ann cheana, ach ar ghnéithe nua-fhorbartha freisin.

Leanfar de bheith ag tacú leis an tsraith CULTÚR chun tacú le comhpháirtíochtaí trasnáisiúnta agus le líonraí agus ardáin thrasnáisiúnta agus go bhforbrófar tionscnaimh a bhaineann go sonracha le hearnáil ar leith; tacóidh sé le hoibreoirí cultúrtha agus cruthaitheacha ina gcuid iarrachtaí lucht féachana a ghabháil san Eoraip agus i gcéin, agus forbróidh sí gnéithe trína gcuirfear tairbhí sonracha sóisialta an chultúir do dhaoine aonair agus don tsochaí chun tosaigh. Cuirfidh sé feabhas ar ghníomhaíochtaí speisialta atá ann cheana, m.sh. Príomhchathair Chultúir na hEorpa agus an Lipéad Oidhreacht Eorpach.

Is é aidhm na sraithe MEDIA comhoibriú agus nuálaíocht a spreagadh le haghaidh saothair chlosamhairc Eorpacha a chruthú agus a tháirgeadh, lena n-áirítear trí bhuanna na hEorpa a chothú. Féachfaidh sé le feabhas a chur ar dháileadh amharclainne agus ar líne agus rochtain níos leithne a sholáthar thar theorainneacha ar shaothair chlosamhairc Eorpacha, lena n-áirítear trí bhíthin samhlacha gnó nuálacha. Cuirfidh sé oibreacha closamhairc Eorpacha chun cinn agus tacóidh sé le forbairt lucht féachana ar fud na hEorpa agus lasmuigh di. Tabharfar aghaidh ar na tosaíochtaí sin trí thacú le saothair Eorpacha a chruthú, a chur chun cinn, a rochtain, agus a scaipeadh agus a d'fhéadfadh teacht ar lucht féachana mór laistigh den Eoraip agus níos faide i gcéin, agus ar an gcaoi sin tacú le cur chun feidhme na Treorach maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc. Ina theannta sin, leis an tsraith MEDIA beifear in ann cur chuige níos solúbtha a sholáthar, rud a fhágfaidh go mbeidh comhar níos mó ann ar fud na gcodanna éagsúla den slabhra breisluacha. Thairis sin, déanfar bunú comhpháirtíochtaí struchtúrtha agus líonraí a chur chun cinn freisin chun iomaíochas fhoriomlán earnáil chlosamhairc na hEorpa a neartú agus chun na costais riaracháin a bhaineann le bainistiú an chlár a laghdú.

Cuirfidh an tsraith Thrasearnálach gníomhaíochtaí trasearnála chun cinn lena gcuimsítear earnálacha closamhairc agus earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha eile. Cuirfidh sé eolas ar an gclár chun cinn agus tacóidh sé le inaistritheacht torthaí. Spreagfaidh sé cineálacha cur chuige freisin maidir le cruthú, rochtain, dáileadh agus cur chun cinn in earnálacha cultúir agus cruthaitheacha. Cuirfidh sé gníomhaíochtaí trasearnálacha chun cinn lena gcumhdaítear roinnt earnálacha ag díriú ar an oiriúnú do na hathruithe struchtúracha a théann i bhfeidhm ar earnáil na meán, go háirithe maidir le nádúr saor agus iolraíoch thimpeallacht na meán, na hiriseoireachta ardchaighdeáin agus litearachta na meán. Ar deireadh, bunóidh sé agus tacóidh sé le deasca clár chun faisnéis a sholáthar faoin gClár, agus chun an clár sin a chur chun cinn

¹² COM(2018) 248 final.

ina dtír féin, agus comhar trasteorann a spreagadh laistigh de na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena mbunaítear an clár Eoraip na Cruthaitheachta (2021 go 2027) agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1295/2013

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 167(5), Airteagal 169(3) agus Airteagal 173(3) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa¹³,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún¹⁴,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Tá ardluach le cultúr, le hoidhreacht chultúrtha agus le héagsúlacht chultúrtha do shochaí na hEorpa ó thaobh cúrsaí cultúrtha, comhshaoil agus eacnamaíocha de agus ní mór iad a chur chun cinn agus tacú leo. Sonraítear i ndearbhú na Róimhe an 25 Márta 2017 agus shonraigh an Chomhairle Eorpach i Nollaig 2017 go bhfuil oideachas agus cultúr bunriachtanach chun sochaithe cuimsitheacha agus comhtháite a thógáil agus chun iomaíochas na hEorpa a chothú.
- (2) De réir Airteagal 2 den Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE), tá an tAontas fothaithe ar luachanna an mheasa ar dhínit an duine, ar an tsaoirse, ar an daonlathas, ar an gcomhionannas, ar an smacht reachta agus an mheasa ar chearta an duine, lena n-áirítear na cearta atá ag daoine ar de ghrúpaí mionlaigh iad. Is comhluachanna ag na Ballstáit na luachanna sin i sochaí arb iad is sainairíonna inti an t-iolrachas, an neamh-idirdhealú, an chaoinfhulaingt, an ceartas, an dlúthpháirtíocht agus an comhionannas idir mná agus fir. Déantar na luachanna sin a athdhearbhú agus a chur in iúl a thuilleadh sna cearta, sna saoirsí agus sna prionsabail atá cumhdaithe i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, a bhfuil an stádas dlí céanna leis na Conarthaí aici, dá dtagraítear in Airteagal 6 de CAE.
- (3) In Airteagal 3 de CAE sonraítear an méid seo freisin: "is é is aidhm don Aontas an tsíocháin, a chuid luachanna agus dea-bhail a chuid pobal a chur chun cinn" agus i measc nithe eile "urramóidh sé saibhreas a éagsúlachta cultúrtha agus teanga, agus áiríteoidh sé go ndéanfar oidhreacht chultúrtha na hEorpa a chaomhnú agus a fheabhsú."
- (4) Sa Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le Clár Oibre Eorpach Nua don Chultúr¹⁵ a glacadh an 22 Bealtaine 2018, leagtar cuspóirí an Aontais amach freisin le haghaidh na n-earnálacha

¹³ IO C , , lch. .

¹⁴ IO C , , lch. .

cultúrtha agus cruthaitheacha. Tá sé mar aidhm aici tairbhe a bhaint as cumhacht an chultúir agus na héagsúlachta cultúrtha le haghaidh comhtháthú sóisialta agus dhea-bhail na sochaí, agus an ghné thrasteorann a bhaineann le hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha á cothú, agus tacaíocht á tabhairt dá n-acmhainneacht fás, agus cruthaitheacht chultúr bhunaithe san oideachas agus sa nuálaíocht á spreagadh, le haghaidh post agus fáis freisin, agus caidreamh cultúrtha idirnáisiúnta á neartú. Ba cheart tacú le cur chun feidhme an chlár oibre chultúrtha Eorpaigh sin le hEoraip na Cruthaitheachta, i dteannta clár eile de chuid an Aontais. Tá an méid sin i gcomhréir freisin le Coinbhinsiún UNESCO 2005 ar Éagsúlacht Léirithe Cultúir a Chosaint agus a Chur Chun Cinn a tháinig i bhfeidhm an 18 Márta 2007 agus a bhfuil an tAontas ina pháirtí ann.

- (5) Tá cur chun cinn éagsúlachta cultúrtha Eorpaí ag brath ar earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha atá rafar athléimneach a bheith ann atá in ann a saothair féin a chruthú, a léiriú agus a dháileadh ar phobal Eorpach mór éagsúil rud a mhéadaíonn dá bhrí sin a n-acmhainneacht ghnó agus a chuireann le fás inbhuanaithe agus cruthú post. Cé go ndearnadh dul chun cinn le déanaí, tá an margadh cultúrtha Eorpach fós ilroinnte ó thaobh cúrsaí náisiúnta agus teangeolaíocha de, rud a fhágann nach bhféadfaidh na hearnálacha cultúrtha ná cruthaitheacha leas iomlán a bhaint as an margadh aonair Eorpach ná as an margadh aonair digiteach go háirithe.
- (6) Ba cheart aird a thabhairt ar chineál déach na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha sa Chlár, agus aitheantas á thabhairt, ar thaobh amháin, do luach intreach agus ealaíonta an chultúir agus, ar an taobh eile, do luach eacnamaíoch na n-earnálacha sin, lena n-áirítear an méid a chuireann siad tríd is tríd le fás agus le hiomaíochas, le cruthaitheacht agus le nuálaíocht. Chuige sin, tá gá le hearnálacha Eorpacha cultúrtha agus cruthaitheacha atá láidir, go háirithe tionscal closamhairc Eorpach bríomhar, agus aird á tabhairt ar a acmhainneacht dul i bhfeidhm ar phobail mhóra agus ar a thábhacht eacnamaíoch, lena n-áirítear le haghaidh earnálacha cruthaitheacha eile. Is amhlaidh atá do thurasóireacht chultúrtha freisin. Mar sin féin, cuireadh dlús le hiomaíochas sna margaí closamhairc domhanda tríd an méadú atá ag teacht ar bhriseadh digiteach, e.g. athruithe ar léiriú agus úsáid meán agus ról méadaitheach ardán domhanda i dtaca le dáileadh inneachair. Dá bhrí sin, is gá cur leis an tacaíocht atá á tabhairt don tionscal Eorpach.
- (7) Ionas gurb éifeachtach an Clár é, ba cheart aird a thabhairt ar chineál sonrach na n-earnálacha éagsúla, ar a spriocghrúpaí éagsúla agus ar a riachtanais shonracha trí chineálacha cur chuige saincheaptha laistigh de shraith atá dírithe ar an earnáil closamhairc, laistigh de shraith atá dírithe ar na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha eile agus laistigh de shraith thrasearnála.
- (8) Tá sé mar aidhm ag an tsraith thrasearnála lánsothrú a dhéanamh ar an rud is acmhainn do chomhoibriú i measc earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha éagsúla. Is féidir tairbhe a bhaint as cur chuige comhpháirteach trasnaí ó thaobh aistriú eolais agus éifeachtúlachtaí riaracháin de.
- (9) Tá gá le hidirghabháil ón Aontas san earnáil closamhairc chun bheith ag gabháil le beartais Mhargadh Aonair Digiteach an Aontais. Tá baint aige sin go háirithe le nuachóiriú an chreata cóipchirt agus leis an Rialachán atá beartaithe maidir le tarchur ar líne de chuid eagraíochtaí craoltóireachta¹⁶, mar aon leis an togra chun Treoir 2010/13/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁷ a leasú. Tá sé mar aidhm acu acmhainneacht gníomhaithe Eorpacha

¹⁵ A ghlacfar i mBealtaine 2018.

¹⁶ [COM\(2016\) 594 final](#)

¹⁷ [Treoir 2010/13/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 10 Márta 2010 maidir le comhordú forálacha áirithe a leagtar síos le forálacha reachtaíochta, rialúcháin nó riaracháin sna Ballstáit i dtaobh seirbhísí meán closamhairc a sholáthar \(Treoir Sheirbhísí na Meán Closamhairc\) IO L 95, 15.4.2010, lch. 1–24](#)

closamhairc a neartú chun saothair atá infheicthe a ndóthain ar na meáin chumarsáide éagsúla atá ar fáil (e.g. teilifís, pictiúrlann nó físeán ar éileamh) a mhaoiniú, a léiriú agus a scaipeadh ar saothair iad atá tarraingteach do phobail i margadh níos oscailte agus níos iomaíche ná mar a bhí laistigh den Eoraip agus lastall di. Ba cheart tacaíocht a mhéadú chun aghaidh a thabhairt ar fhorbairtí a rinneadh le déanaí sa mhargadh agus go háirithe seasamh neartaithe ardán dailte domhanda le hais craoltóirí náisiúnta a infheistíonn go traidisiúnta i léiriú saothar Eorpach.

- (10) Maidir leis na gníomhaíochtaí speisialta faoi Eoraip na Cruthaitheachta amhail an Lipéad Oidhreacht Eorpach, Laethanta Eorpacha na hOidhreacht, na duaiseanna Eorpacha i réimse an cheoil chomhaimseartha, rac agus pop, i réimse na litríochta, i réimse na hoidhreacht agus i réimse na hailtireacht agus Príomhchathracha Cultúir na hEorpa, chuathas i bhfeidhm ar na mílte saoránach Eorpach, léiríodh go bhfuil tairbhí sóisialta agus eacnamaíocha ag baint le beartais chultúrtha Eorpacha, agus ba cheart dá bhrí sin leanúint díobh agus iad a leathnú nuair is féidir.
- (11) Tá an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh agus an tsaoirse ealaíne i gcroílár tionscadal cultúrtha agus cruthaitheach bríomhar, lena n-áirítear earnáil na meán nuachta. Ba cheart crosmhálartuithe a chur chun cinn leis an gclár chomh maith le comhoibriú idir an earnáil closamhairc agus an earnáil foilsitheoireachta chun timpeallacht meán oscailte, shaor agus iolraíoch a chur chun cinn.
- (12) De bhun Airteagal 8 agus Airteagal 10 CFAE, i ngníomhaíochtaí uile an Chláir, ba cheart tacú le príomhshruthú inscne agus le príomhshruthú cuspóirí neamh-idirdhealaithe agus, i gcás inarb infheidhme, ba cheart critéir iomchuí maidir le cothromaíocht inscne a shainiú.
- (13) I gcomhréir leis an Teachtaireacht Chomhpháirteach 'I dtreo straitéis AE le haghaidh caidreamh cultúrtha idirnáisiúnta', atá formhuinithe le rún Pharlaimint na hEorpa an 5 Iúil 2017¹⁸, ba cheart aitheantas a thabhairt in ionstraimí cistiúcháin Eorpacha agus go háirithe sa chlár seo d'ábharthacht an chultúir i gcaidreamh idirnáisiúnta agus don ról atá aige chun luachanna Eorpacha a chur chun cinn trí ghníomhaíochtaí tiomnaithe dírithe a bhfuil sé mar aidhm acu tionchar soiléir ón Aontas a bheith acu ar scála domhanda.
- (14) I gcomhréir leis an Teachtaireacht ón gCoimisiún "Cur chuige comhtháite a bhaint amach maidir le hoidhreacht chultúrtha don Eoraip" an 22 Iúil 2014¹⁹, ba cheart tairbhe a bhaint as luach fadtéarma agus inbhuanaitheachta oidhreacht chultúrtha na hEorpa sna beartais agus sna hionstraimí ábhartha agus cur chuige atá níos comhtháite ná mar atá a fhorbairt i ndáil le caomhnú agus luacháil na hoidhreacht sin agus le tacaíocht a thabhairt di.
- (15) Osclófar an Clár, faoi réir coinníollacha áirithe, do rannpháirtíocht chomhaltaí Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa, tíortha aontacha, tíortha is iarrthóirí agus tíortha is iarrthóirí ionchasacha a mbaineann leas as straitéis réamhaontachais mar aon le tíortha a chumhdaítear le Beartas Comharsanachta na hEorpa agus páirtithe straitéiseach AE.
- (16) Cothófar comhar idir an tAontas agus eagraíochtaí idirnáisiúnta leis an gClár amhail Eagraíocht Oideachais, Eolaíochta agus Chultúir na Náisiún Aontaithe (UNESCO, Comhairle na hEorpa, lena n-áirítear Eurimages agus an Fhaireachlann Eorpach Closamhairc ("an Fhaireachlann"), an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta agus an Eagraíocht Dhomhanda um Maoin Intleachtúil. Ina theannta sin, tabharfar tacaíocht leis an gclár sin do ghealltanais an Aontais i ndáil leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe, an ghné chultúrtha díobh go

¹⁸

[COM\(2016\)029](#)

¹⁹

[COM/2014/0477 final](#)

háirithe²⁰. Maidir leis an earnáil closamhairc, áiríteofar leis an gclár go rannchuideoidh an tAontas le hobair na Faireachlainne Eorpaí Closamhairc.

- (17) Ó cruthaíodh an tAcadamh Eorpach Scannán, tá saineolas uathúil faighte aige agus tá ról ar leith aige chun pobal uile-Eorpach cruthaitheoirí agus gairmithe scannán a chur le chéile, agus scannáin Eorpacha a chur chun cinn agus a scaipeadh lastall dá dteorainneacha náisiúnta agus lucht féachana atá Eorpach go smior a chothú. Dá bhrí sin, ba cheart dó a bheith incháilithe le haghaidh tacaíocht dhíreach ón Aontas.
- (18) Ó cruthaíodh Ceolfhoireann Óige an Aontais Eorpaigh, tá saineolas uathúil faighte aici ar idirphlé idirchultúrtha, ar mheas agus tuiscint fhrithpháirteach a chur chun cinn trí chultúr. Is é is cúis le saineolacht Cheolfhoireann Óige an Aontais Eorpaigh gur ceolfhoireann Eorpach í a théann thar teorainneacha cultúrtha agus gur ceoltóirí óga atá inti a roghnaítear i gcomhréir le critéir chrua ealaíonta le linn dianphróiseas bliantúil éisteachta sna Ballstáit uile. D'fhormhuinigh an Chomhairle agus Parlaimint na hEorpa an méid sin an 12 Aibreán 2018 i Rialachán lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1295/2013 lena mbunaítear an clár Eoraip na Cruthaitheachta (2014 go 2020)²¹. Dá bhrí sin, ba cheart di a bheith incháilithe le haghaidh tacaíocht dhíreach ón Aontas.
- (19) Maidir le heagraíochtaí ó na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha a bhfuil cumhdach geografach Eorpach mór acu agus arb é atá i gceist lena ngníomhaíochtaí seirbhísí cultúrtha a chur ar fáil go díreach do shaoránaigh an Aontais agus a d'fhéadfadh dá bhrí sin tionchar díreach a bheith acu ar fhéiniúlacht Eorpach, ba cheart dóibh a bheith incháilithe le haghaidh tacaíocht ón Aontas.
- (20) Chun leithdháileadh éifeachtach cistí ó bhuiséad ginearálta an Aontais a áirithiú, is gá breisluach Eorpach na ngníomhaíochtaí uile arna ndéanamh leis an gClár, agus a gcomhlántacht le gníomhaíochtaí na mBallstát, a áirithiú, agus ba cheart féachaint le comhsheasmhacht, comhlántacht agus sineirgí a bhaint amach le cláir chistiúcháin lena dtacaítear le réimsí beartais a bhfuil dlúthcheangal acu le chéile agus le Erasmus+ chun poitéinseal crosmhálartuithe cultúrtha a fhíorú i réimse oideachas na n-ealaíon agus i réimse na cruthaitheachta san oideachas.
- (21) Ar cheann de na dúshláin is mó a bhaineann leis na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha, áirítear an teacht atá acu ar mhaoiniú ionas go bhféadfaí a ngníomhaíochtaí a mhéadú, a n-iomaíochas a choinneáil nó a ardú nó a ngníomhaíochtaí a idirnáisiúnu. Ina theannta sin, tabharfar aghaidh ar chuspóirí beartais an Chláir seo le hionstraimí airgeadais agus le ráthaíocht bhuiséadach faoi ghné bheartais nó faoi ghnéithe beartais an Chiste InvestEU.
- (22) Agus aird á tabhairt ar an saineolas teicniúil is gá chun measúnú a dhéanamh ar thograí faoi ghníomhaíochtaí sonracha den Chlár, i gcás inarb ábhartha, d'fhéadfadh sé go mbeadh coistí meastóireachta comhdhéanta de shaineolaithe seachtracha.
- (23) Ba cheart córas réadúil sóláimhsithe táscairí feidhmíochta a chur san áireamh sa Chlár chun bheith ag gabháil lena ghníomhaíochtaí agus faireachán a dhéanamh ar a fheidhmíocht ar bhonn leanúnach. Beidh an faireachán sin mar aon leis na gníomhaíochtaí faisnéise agus cumarsáide a bhaineann leis an gClár agus lena ghníomhaíochtaí bunaithe ar na trí shraith den chlár.
- (24) Leagtar síos leis an Rialachán seo imchlúdach airgeadais don chlár Eoraip na Cruthaitheachta arb éard a bheidh ann an príomh-mhéid tagartha do Pharlaimint na hEorpa agus don

²⁰ Clár Oibre 2030 don Fhorbairt Inbhuanaithe, arna ghlacadh ag na Náisiúin Aontaithe i Meán Fómhair 2015, A/RES/70/1

²¹ IO C , , lch. .

Chomhairle le linn an nós imeachta bhuiséadaigh bhliantúil, de réir bhrí phointe 17 de Chomhaontú Idirinstitiúideach an 2 Nollaig 2013 idir Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún maidir leis an smacht buiséadach, le comhar in ábhair bhuiséadacha agus le bainistíocht fhóna airgeadais²².

- (25) Tá feidhm ag Rialachán (AE, Euratom) Uimh. [...] (an ‘Rialachán Airgeadais’) maidir leis an gClár seo. Leagtar síos leis an Rialachán rialacha maidir le cur chun feidhme bhuiséad an Aontais, na rialacha maidir le deontais san áireamh, lena n-áirítear deontais do thríú páirtithe, duaiseanna, soláthar, ionstraimí airgeadais agus ráthaíochtaí buiséadacha.
- (26) I gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 833/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²³, Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2988/95 ón gComhairle²⁴, Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle²⁵ agus Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle²⁶, déanfar leasanna airgeadais an Aontais a chosaint trí bhearta comhréireacha, lena n-áirítear trí neamhrialtachtaí agus calaois a chosc, a bhrath, a cheartú agus a fhiosrú, cistí a cailleadh, a íocadh go mícheart nó a úsáideadh go mícheart a ghnóthú agus, i gcás inarb iomchuí, smachtbhannaí riaracháin a fhorchur. Go háirithe, i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 833/2013 agus Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) imscrúduithe a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair, d’fhonn a shuí ar tharla calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2017/1939, féadfaidh Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE) calaois agus gníomhaíochtaí neamhdhleathacha eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais a fhiosrú agus a ionchúiseamh, de réir mar a fhoráiltear i dTreoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁷. I gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, ní mór d’aon duine nó d’aon eintiteas a fhaigheann cistí ón Aontas comhoibriú go hiomlán i gcosaint leasanna airgeadais an Aontais agus na cearta agus an rochtain is gá a thabhairt don Choimisiún, do OLAF, do OIPE agus do Chúirt Iniúchóirí na hEorpa (CIE) agus ní mór dó a áirithiú go dtabharfaidh aon tríú páirtithe a bheidh páirteach i gcur chun feidhme cistí de chuid an Aontais cearta coibhéiseacha.
- (27) De bhun Airteagal 94 de Chinneadh 2013/755/AE ón gComhairle²⁸, tá daoine agus eintitis atá lonnaithe i dtíortha agus críocha thar lear incháilithe do chistiú faoi réir rialacha agus chuspóirí an Chláir agus faoi réir aon socrú féideartha is infheidhme maidir leis an mBallstát lena mbaineann an tír nó an chríoch ábhartha thar lear.

²² IO L 373, 20.12.2013, lch. 1. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

²³ Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 833/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle (IO L 248, 18.9.2013, lch. 1).

²⁴ Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 2988/95 ón gComhairle an 18 Nollaig 1995 maidir le leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint (IO L 312, 23.12.1995, lch.1).

²⁵ Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle an 11 Samhain 1996 maidir le seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair arna ndéanamh ag an gCoimisiún chun leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint i gcoinne na calaoise agus neamhrialtachtaí eile (IO L 292, 15.11.1996, lch. 2).

²⁶ Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle an 12 Deireadh Fómhair 2017 lena gcuirtear chun feidhme comhar feabhsaithe maidir le bunú Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (‘OIPE’) (IO L 283, 31.10.2017, lch. 1).

²⁷ Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2017 maidir leis an gcomhrac in aghaidh na calaoise ar leasanna airgeadais an Aontais trí bhithin an dlí choiriúil (IO L 198, 28.7.2017, lch. 29).

²⁸ Cinneadh 2013/755/AE ón gComhairle an 25 Samhain 2013 maidir le comhlachas na dtíortha agus na gcríoch thar lear leis an Aontas Eorpach (an Cinneadh maidir le Comhlachas Thar Lear) (IO L 344, 19.12.2013, lch. 1).

- (28) Chun eilimintí neamhriachtanacha den Rialachán seo a leasú, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún i dtaca le táscairí a leagtar síos in Airteagal 15 agus in Iarscríbhinn II. Ba cheart don Choimisiún dul i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe. Ba cheart na comhairliúcháin sin a dhéanamh i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr an 13 Aibreán 2016. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, ba cheart do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle na doiciméid uile a fháil san am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus ba cheart rochtain chórasach a bheith ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.
- (29) Chun cur chun feidhme rianúil an Chláir a áirithiú, maidir leis na costais arna dtabhú ag an tairbhí roimh an iarratas ar dheontas a chur isteach, go háirithe costais a bhaineann le cearta maoine intleachtúla, féadfar a mheas gur costais incháilithe iad, ar choinníoll go bhfuil siad nasctha go díreach le cur chun feidhme na ngníomhaíochtaí dá dtugtar tacaíocht.
- (30) De bhun mhír 22 agus mhír 23 de Chomhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr, is gá meastóireacht a dhéanamh ar an gClár seo ar bhonn faisnéis arna bailiú trí cheanglais faireacháin shonracha, agus ró-rialáil agus ualach riaracháin, ar na Ballstáit go háirithe, á seachaint san am céanna. Ar na ceanglais sin is féidir a áireamh, i gcás inarb iomchuí, táscairí intomhaiste mar bhonn chun meastóireacht a dhéanamh ar éifeachtaí an Chláir ar an láthair.
- (31) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir leis an Rialachán seo a chur chun feidhme, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún chun na cláir oibre a ghlacadh. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁹. Is iomchuí a áirithiú go gcuirfear deireadh ceart leis an gclár ba réamhtheachtaí, go háirithe maidir lena bheith ag leanúint de shocruithe ilbhliantúla le haghaidh bhainistiú an chláir, amhail cúnamh teicniúil agus riaracháin a mhaoiniú. Amhail ón [1 Eanáir 2021], ba cheart, más gá, a áirithiú leis an gcúnamh teicniúil agus riaracháin go mbainisteofar na ngníomhaíochtaí nach mbeidh tugtha chun críche go fóill faoin gclár ba réamhtheachtaithe faoin [31 Nollaig 2020].
- (32) Leis an Rialachán seo, urramaítear na cearta bunúsacha agus na prionsabail a aithnítear go háirithe i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. Go háirithe, tá sé mar aidhm leis an Rialachán seo lánurraim a thabhairt don cheart chun comhionannais idir fir agus mná agus don cheart chun neamh-idirdhealaithe bunaithe ar ghnéas, ar thionscnamh ciníoch nó eitneach, ar reiligiún nó ar chreideamh, ar mhíchumas, ar aois nó ar threoshuíomh gnéasach, agus cur i bhfeidhm Airteagal 21 agus Airteagal 23 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh a chur chun cinn.
- (33) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí an Rialacháin seo a ghnóthú go leordhóthanach agus de bharr a gcineál trasnáisiúnta, líon mór agus raon geografach leathan na ngníomhaíochtaí soghluaisteachta agus comhair arna gcistiú, a n-éifeachtaí ar rochtain ar shoghluaisteacht foghlama agus ar lánpháirtiú an Aontais go ginearálta, mar aon lena ngné idirnáisiúnta treisithe, gur fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in

²⁹ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a ghnóthú.

- (34) Dá bhrí sin, ba cheart Rialachán (AE) Uimh. 1295/2013 a aisghairm le héifeacht ón [1 Eanáir 2021].
- (35) Chun an leanúnachas a áirithiú maidir leis an tacaíocht chistiúcháin arna soláthar faoin gClár, ba cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo ón [1 Eanáir 2021].

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Caibidil I

Forálacha Ginearálta

Airteagal 1 *Ábhar*

Leis an Rialachán seo bunaítear an clár Eoraip na Cruthaitheachta (an 'Clár').

Leagtar síos leis cuspóirí an Chláir, an buiséad don tréimhse 2021-2027, na foirmeacha cistiúcháin ón Aontas agus na rialacha a bhaineann leis an gcistiú sin a sholáthar.

Airteagal 2 *Sainmhínithe*

Chun críocha an Rialacháin seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (11) ciallaíonn 'gníomhaíochtaí anailíse', sonraí agus staidreamh a bhailiú; modhanna coiteanna agus, i gcás inarb iomchuí, táscairí nó tagarmharcanna a fhorbairt; staidéir, taighde, anailísí agus suirbhéanna; meastóireachtaí; measúnú tionchair; ullmhú agus foilsiú treoirleabhar, tuarascálacha agus ábhair oideachais;
- (12) ciallaíonn 'oibríocht mheasctha' gníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ó bhuiséad an Aontais, lena n-áirítear laistigh de shaoráidí measctha de bhun Airteagal 2(6) den Rialachán Airgeadais, lena gcomhcheanglaítear foirmeacha neamh-iníoctha tacaíochta agus ionstraimí airgeadais ó bhuiséad an Aontais d'fhoirmeacha iníoctha tacaíochta ó institiúidí forbartha nó institiúidí airgeadais poiblí eile, agus ó institiúidí airgeadais tráchtála agus infheisteoirí;
- (13) ciallaíonn 'earnálacha an chultúir agus na cruthaitheachta' gach earnáil a bhfuil a gníomhaíochtaí bunaithe ar luachanna cultúrtha nó ealaíonta agus léirithe cruthaitheacha aonair nó comhchoiteanna eile. Áirítear sna gníomhaíochtaí sin forbairt, cruthú, táirgeadh, scaipeadh agus caomhnú earraí agus seirbhísí a chorpraíonn léirithe cultúrtha, ealaíonta nó léirithe cruthaitheacha eile, chomh maith le feidhmeanna gaolmhara amhail oideachas nó bainistíocht. D'fhéadfaí nuálaíocht agus poist a chruthú tríothu sin go háirithe ó mhaoin intleachtúil. Áirítear ar na hearnálacha ailtireacht, cartlanna, leabharlanna agus músaeim, ceardaíocht ealaíonta, closamhairc (lena n-áirítear scannáin, teilifís, físchluichí agus ilmheáin), oidhreacht chultúrtha, inláimhsithe agus dholáimhsithe, dearadh (lena n-áirítear dearadh faisin), féilte, ceol, litríocht, na taibhealaíona, leabhair agus foilsitheoireacht, raidió agus na hamharcealaíona;
- (14) ciallaíonn 'FBManna' micreafhiontair, fiontair bheaga agus mheánmhéide mar a shainmhínítear iad i Moladh 2003/361/CE ón gCoimisiún;
- (15) ciallaíonn 'eintiteas dlíthiúil' aon duine nádúrtha nó dlítheanach a bunaíodh mar eintiteas dlíthiúil agus a aithnítear mar eintiteas dlíthiúil faoin dlí náisiúnta, faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí idirnáisiúnta, a bhfuil pearsantacht dlíthiúil aige agus a fhéadfaidh, ag gníomhú dó ina ainm féin, cearta a fheidhmiú agus a bheith faoi réir oibleagáidí, nó eintiteas nach bhfuil pearsantacht dlíthiúil aige i gcomhréir le hAirteagal 197(2)(c) den Rialachán Airgeadais.

Airteagal 3 *Cuspóirí an Chláir*

- (16) Is iad seo a leanas cuspóirí ginearálta an Chláir:

- (a) comhar Eorpach a chur chun cinn i dtaca le héagsúlacht chultúrtha agus theangeolaíoch agus le hoidhreacht agus
 - (b) iomaíochas na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha a mhéadú, go háirithe an earnáil closamhairc.
- (17) Tá na cuspóirí sonracha seo a leanas ag an gclár:
- (a) feabhas a chur ar an ngné eacnamaíoch, shóisialta agus sheachtrach den chomhar ar an leibhéal Eorpach chun éagsúlacht chultúrtha Eorpach agus oidhreacht chultúrtha na hEorpa a fhorbairt agus a chur chun cinn agus iomaíochas na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha Eorpacha a neartú agus caidreamh cultúrtha idirnáisiúnta a atreisiú;
 - (b) iomaíochas agus inscálaitheacht an tionscail closamhairc Eorpaigh a chur chun cinn
 - (c) comhar beartais agus gníomhaíochtaí nuálacha lena dtacaítear le gach sraith den chlár a chur chun cinn, lena n-áirítear timpeallacht meán atá saor, éagsúil agus iolraíoch, litearthacht sna meáin agus cuimsiú sóisialta a chur ar aghaidh.
- (18) Cumhdófar na sraitheanna seo a leanas sa Chlár:
- (a) Le "CULTÚR" cumhdaítear earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha cé is moite den earnáil closamhairc
 - (b) Le "MEÁIN" cumhdaítear an earnáil closamhairc
 - (c) Le "SRAITH THRASEARNÁLA" cumhdaítear gníomhaíochtaí ar fud na n-earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha go léir

Airteagal 4 *An tsraith CULTÚR*

I gcomhréir leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3, beidh na tosaíochtaí seo a leanas ag an tsraith "CULTÚR":

- (d) an ghné thrasteorann d'oibreoirí agus de shaothair chultúrtha agus chruthaitheacha Eorpacha agus scaipeadh trasteorann an méid sin a neartú;
- (e) rannpháirtíocht chultúrtha a mhéadú ar fud na hEorpa;
- (f) athléimneacht na sochaí agus cuimsiú sóisialta a chur chun cinn trí chultúr agus trí oidhreacht chultúrtha
- (g) feabhas a chur ar acmhainneacht earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha Eorpacha rath a bheith orthu agus poist agus fás a chruthú;
- (h) féiniúlacht agus luachanna Eorpacha a neartú trí fheasacht chultúrtha, oideachas sna healaíona agus cruthaitheacht chultúrbhunaithe san oideachas
- (i) fothú acmhainneachta earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha Eorpacha a chur chun cinn go hidirnáisiúnta ionas go mbeidh siad gníomhach ar an leibhéal idirnáisiúnta;
- (j) rannchuidiú le straitéis dhomhanda an Aontais i leith caidreamh idirnáisiúnta trí thaidhleoireacht i gcúrsaí cultúrtha.

Tugtar mionsonraithe breise ar na tosaíochtaí in Iarscríbhinn I.

Airteagal 5
An tsraith MEÁIN

I gcomhréir leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3, beidh na tosaíochtaí seo a leanas ag an tsraith "MEÁIN":

- (k) buanna agus scileanna a chothú chun comhoibriú agus nuálaíocht a spreagadh i gcruthú agus i dtáirgeadh saothar closamhairc Eorpach;
- (l) feabhas a chur ar dháileadh amharclannaíochta agus ar líne agus rochtain leathan a thabhairt thar na teorainneacha do shaothair closamhairc Eorpacha, lena n-áirítear trí shamhlacha gnó nuálacha agus teicneolaíochtaí nua a úsáid;
- (m) saothair closamhairc Eorpacha a chur chun cinn agus tacú le líon an lucht féachana a mhéadú ar fud na hEorpa agus lastall di.

Tabharfar aghaidh ar na tosaíochtaí sin trí thacú le saothair Eorpacha a chruthú agus a chur chun cinn, le rochtain a fháil orthu agus le scaipeadh na saothar sin lena bhféadfaí dul i bhfeidhm ar lucht féachana mór laistigh den Eoraip agus lastall di, rud a d'fhágfadh go bhféadfaí oiriúnú d'fhorbairtí nua sa mhargadh agus tacú le cur chun feidhme Threoir Sheirbhísí na Meán Closamhairc.

Tugtar mionsonraithe breise ar na tosaíochtaí in Iarscríbhinn I.

Airteagal 6
An tSraith THRASEARNÁLA

I gcomhréir le cuspóirí an Chláir dá dtagraítear in Airteagal 3, beidh na tosaíochtaí seo a leanas ag an "tSraith Thrasearnála":

- (n) tacú le comhar beartais trasnáisiúnta trasearnála lena n-áirítear maidir leis an ról atá ag cultúr le haghaidh cuimsiú sóisialta agus eolas ar an gclár a chur chun cinn agus tacaíocht a thabhairt d'inaistritheacht torthaí;
- (o) cineálacha cur chuige nuálacha a chur chun cinn maidir le hinneachar a chruthú, le rochtain a fháil air, lena dháileadh agus lena chur chun cinn ar fud earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha,
- (p) gníomhaíochtaí cothrománacha a chur chun cinn lena gcumhdaítear roinnt earnálacha agus é mar aidhm acu oiriúnú do na hathruithe struchtúrtha nach mór d'earnáil na meán dul i ngleic leo, go háirithe maidir le saoirse na meán, le hiolrachas, le hiriseoireacht ardchaighdeán agus le litearthacht sna meán;
- (q) deasca cláir a chur ar bun agus tacaíocht a thabhairt dóibh chun faisnéis a sholáthar faoin gClár ina dtíortha agus lena chur chun cinn, agus chun comhar trasteorann a spreagadh laistigh de na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha;

Tugtar mionsonraithe breise ar na tosaíochtaí in Iarscríbhinn I.

Airteagal 7
Buiséad

1. Is é EUR 1 850 000 000 i bpraghsanna reatha a bheidh san imchlúdach airgeadais do chur chun feidhme an Chláir don tréimhse 2021 – 2027.
 - Cuirfear an clár chun feidhme de réir an dáilte airgeadais tháscaigh seo a leanas:
 - suas le EUR 609 000 000 don chuspóir dá dtagraítear in Airteagal 3 (2)(a) (an tsraith CULTÚR);

- suas le EUR 1 081 000 000 don chuspóir dá dtagraítear in Airteagal 3(2)(b) (an tsraith MEÁIN);
- suas le EUR 160 000 000 do na gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 3(2)(c) (an tsraith THRASEARNÁLA).

Ní imeoidh an Coimisiún níos mó ná 10 bpointe céatadain ó na méideanna dá dtagraítear sa chéad fhomhír, i gcás gach cuspóra.

2. Beidh na méideanna dá dtagraítear i mír 1 agus i mír 2 gan dochar do chur i bhfeidhm na bhforálacha solúbthachta a leagtar amach i Rialachán [2018/xy] agus sa Rialachán Airgeadais.
3. Féadfar an méid dá dtagraítear i mír 1 a úsáid le haghaidh cúnamh teicniúil agus cúnamh riaracháin chun an Clár a chur chun feidhme, cuir i gcás gníomhaíochtaí ullmhúcháin, faireacháin, rialaithe, iniúchóireachta agus meastóireachta, lena n-áirítear córais teicneolaíochta faisnéise chorparáideacha.
4. I dteannta an chlúdaigh airgeadais mar a léirítear i mír 1, agus chun gné idirnáisiúnta an Chláir a chur chun cinn, féadfar ranníocaíochtaí airgeadais breise a chur ar fáil ó na hionstraimí maoinithe sheachtraigh [An Ionstraim maidir leis an gComharsanacht, an Fhorbairt agus an Chomhpháirtíocht Idirnáisiúnta, an Ionstraim um Chúnamh Réamhaontachais (ICR III)], chun tacú le gníomhaíochtaí arna gcur chun feidhme agus arna mbainistiú i gcomhréir leis an Rialachán seo. Maoineofar an ranníocaíocht sin i gcomhréir leis na Rialacháin lena mbunaítear na hionstraimí sin.
5. Féadfar acmhainní arna leithdháileadh ar Bhallstáit faoin mbainistíocht chomhroinnte a aistriú chuig an gClár, má iarrann na Ballstáit sin. Cuirfidh an Coimisiún na hacmhainní sin chun feidhme go díreach i gcomhréir le pointe (a) d’Airteagal 62(1) den Rialachán Airgeadais nó go hindíreach i gcomhréir le pointe (c) den Airteagal sin. Úsáidfear na hacmhainní sin chun leas an Bhallstáit lena mbaineann más féidir.

Airteagal 8

Tríú tíortha atá comhlachaithe leis an gClár

Beidh an Clár oscailte do na tríú tíortha seo a leanas:

- (b) comhaltaí de Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa (CSTE) ar comhaltaí iad den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE), i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos i gcomhaontú LEE, faoi réir ailíniú iomlán leis na rialacha i dTreoir Sheirbhísí na Meán Closamhairc agus aird á tabhairt go háirithe ar an sciar den mhargadh a bhaineann le saothair Eorpacha sna tíortha ar leith;
- (c) tíortha aontacha, tíortha is iarrthóirí agus tíortha is iarrthóirí ionchasacha, i gcomhréir leis na prionsabail ghinearálta agus na téarmaí agus na coinníollacha ginearálta a bhaineann le rannpháirtíocht na dtíortha sin i gcláir de chuid an Aontais arna mbunú sna comhaontuithe réime agus sna cinntí ó Chomhairlí Comhlachais lena mbaineann, nó i gcomhaontuithe eile den chineál céanna, agus i gcomhréir leis na coinníollacha sonracha a leagtar síos sna comhaontuithe idir an tAontas agus na tíortha sin, faoi réir ailíniú iomlán leis na rialacha i dTreoir Sheirbhísí na Meán Closamhairc agus aird á tabhairt go háirithe ar an sciar den mhargadh a bhaineann le saothair Eorpacha sna tíortha ar leith;
- (d) tíortha a chuimsítear le Beartas Comharsanachta na hEorpa, i gcomhréir leis na prionsabail ghinearálta agus leis na téarmaí agus na coinníollacha ginearálta a bhaineann le rannpháirtíocht na dtíortha sin i gcláir de chuid an Aontais a bhunaítear sna comhaontuithe réime agus sna cinntí ó Chomhairlí Comhlachais lena mbaineann, nó i gcomhaontuithe eile

den chineál céanna, agus i gcomhréir leis na coinníollacha sonracha a leagtar síos sna comhaontuithe idir an tAontas agus na tíortha sin, faoi réir ailíniú leathan leis na rialacha i dTreoir Sheirbhísí na Meán Closamhairc agus aird á tabhairt go háirithe ar an sciar den mhargadh a bhaineann le saothair Eorpacha sna tíortha ar leith;

- (e) tíortha eile, i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos i gcomhaontú sonracha [aonair] lena gcumhdaítear rannpháirtíocht an tríú tír in aon chlár de chuid an Aontais, ar choinníoll:
- (a) go n-áirithítear leis an gcomhaontú cothromaíocht i dtaca le ranníocaíochtaí agus sochair an tríú tír atá rannpháirteach i gcláir an Aontais;
 - (b) go leagtar síos leis an gcomhaontú coinníollacha maidir le rannpháirtíocht sna cláir, lena n-áirítear ríomh na ranníocaíochtaí airgeadais le cláir aonair agus a gcostais riaracháin. Is éard a bheidh sna ranníocaíochtaí sin ioncam sannta i gcomhréir le hAirteagal [21(5)] den [Rialachán Airgeadais nua];
 - (c) nach dtugtar leis an gcomhaontú cumhacht chinnteoireachta don tríú tír maidir leis an gclár;
 - (d) go ráthaítear leis an gcomhaontú cearta an Aontais chun bainistíocht fhóna airgeadais a áirithiú agus chun a leasanna airgeadais a chosaint."

Airteagal 9

Comhar le heagraíochtaí idirnáisiúnta agus leis an bhFaireachlann Eorpach Closamhairc

- 6. Féadfaidh an Coimisiún oibriú i gcomhar le heagraíochtaí idirnáisiúnta atá gníomhach sna réimsí a chumhdaítear leis an gClár. Beidh an clár oscailte do na heagraíochtaí idirnáisiúnta sin i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais.
- 7. Beidh an tAontas ina chomhalta den Fhaireachlann Eorpach Closamhairc ar feadh ré an Chláir. Rannchuideoidh rannpháirtíocht an Aontais san Fhaireachlann le tosaíochtaí na sraithe MEÁIN a shaothrú. Déanfaidh an Coimisiún ionadaíocht ar an Aontas agus é ag plé leis an bhFaireachlann. Leis an tsraith MEÁIN, tacófar leis an táille ranníocaíochta a íoc le haghaidh bhallraíocht an Aontais san Fhaireachlann chun bailiú sonraí agus anailís a chothú san earnáil closamhairc

Airteagal 10

Cur chun feidhme agus foirmeacha cistiúcháin ón Aontas

- 8. Cuirfear an Clár chun feidhme tríd an mbainistíocht dhíreach i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais nó tríd an mbainistíocht indíreach le comhlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 61(1)(c) den Rialachán Airgeadais.
- 9. Féadfar cistiú a sholáthar ón gClár, agus an cistiú sin in aon cheann de na foirmeacha a leagtar síos sa Rialachán Airgeadais, go háirithe deontais, duaiseanna agus soláthar. Féadfar maoiniú a sholáthar ón gClár freisin i bhfoirm ionstraimí airgeadais laistigh d'oibriochtaí measctha.
- 10. [Cuirfear oibriochtaí measctha faoin gClár seo chun feidhme i gcomhréir le [rialachán InvestEU] agus le Teideal X den Rialachán Airgeadais.]

Airteagal 11

Cosaint Leas Airgeadais an Aontais

- 11. I gcomhaontuithe comhair le tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta, beidh forálacha lena dtabharfar cumhacht go sainráite don Choimisiún, don Chúirt Iniúchóirí agus do OLAF, iniúchtaí, seiceálacha ar an láthair agus cigireachtaí a dhéanamh, de réir a n-inniúlachtaí féin.

12. Más rud é, de bhua forálacha sonracha de dhlí AE, nach mbeidh cur chun feidhme an Rialacháin seo i dtríú tír faoi réir comhaontú comhair a chur i gcrích roimh ré, tabharfaidh an tríú tír na cearta agus an rochtain is gá don oifigeach údarúcháin atá freagrach, don Oifig Eorpach Frith-Chalaois (OLAF) agus do Chúirt Iniúchóirí na hEorpa chun go bhféadfaidh gach ceann díobh a gcuid inniúlachtaí a fheidhmiú ar dhóigh chuimsitheach. I gcás OLAF, áireofar i measc na gceart sin an ceart chun imscrúduithe a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha ar an láthair agus cigireachtaí, dá bhforáiltear i Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le himscrúduithe arna seoladh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF).

Airteagal 12

Clár oibre

13. Is leis na clár oibre dá dtagraítear in Airteagal 110 den Rialachán Airgeadais a chuirfear an Clár chun feidhme. Leagfar amach leis na clár oibre, i gcás inarb infheidhme, an méid foriomlán arna chur i leataobh le haghaidh oibríochtaí measctha.
14. Glacfaidh an Coimisiún an clár oibre trí bhíthin gníomh cur chun feidhme. Déanfar an gníomh cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 21.

Caibidil II

Deontais agus eintitis incháilithe

Airteagal 13

Deontais

15. Tabharfar agus bainistefar deontais faoin gClár i gcomhréir le Teideal VIII den Rialachán Airgeadais.
16. Féadfaidh an coiste meastóireachta a bheith comhdhéanta de shaineolaithe seachtracha.
17. De mhaolú ar Airteagal 130(2) den Rialachán Airgeadais, agus i gcásanna a bhfuil údar cuí leo, maidir leis na costais arna dtabhuú ag an tairbhí roimh an iarratas ar dheontas a chur isteach, go háirithe costais a bhaineann le cearta maoine intleachtúla, féadfar a mheas gur costais incháilithe iad, ar choinníoll go bhfuil siad nasctha go díreach le cur chun feidhme na ngníomhaíochtaí dá dtugtar tacaíocht.
18. I gcás inarb infheidhme, déanfar critéir neamh-idirdhealaithe iomchuí a shainiú leis an gClár, lena n-áirítear maidir le cothromaíocht inscne.

Airteagal 14

Eintitis incháilithe

19. Beidh feidhm ag na critéir incháilitheachta a leagtar amach i mír 2 go mír 4, i dteannta na gcritéir a leagtar amach in [Airteagal 197] den Rialachán Airgeadais.
20. Tá na heintitis seo a leanas incháilithe:
- (e) eintitis dhlíthiúla atá bunaithe in aon cheann de na tíortha seo a leanas:
- (1) Ballstát nó tír nó críoch thar lear atá bainteach leis an mBallstát sin;
 - (2) tríú tíortha atá comhlachaithe leis an gClár;

(3) tríú tír a liostaítear sa chlár oibre faoi na coinníollacha a shonraítear i mír 3 agus i mír 4.

(f) aon eintiteas dlíthiúil a bunaíodh faoi dhlí an Aontais nó aon eagraíocht idirnáisiúnta;

21. Go heisceachtúil, tá eintitis dhlíthiúla atá bunaithe i dtríú tír nach bhfuil comhlachaithe leis an gClár incháilithe chun páirt a ghlacadh sa Chlár i gcás ina bhfuil sin riachtanach chun cuspóirí gníomhaíochta ar leith a bhaint amach.

22. I bprionsabal, ba cheart d'eintitis dhlíthiúla atá bunaithe i dtríú tír nach bhfuil comhlachaithe leis an gclár costais a rannpháirtíochta a sheasamh.

23. Féadfar deontais a dhámhachtain ar na heintitis seo a leanas gan glao ar thograí:

(g) An tAcadamh Eorpach Scannán;

(h) Ceolfhoireann Óige an Aontais Eorpaigh;

(i) Comhairle na hEorpa, lena n-áirítear a Faireachlann Eorpach Closamhairc.

Caibidil III

Sineirgí agus comhlántacht

Airteagal 15 *Comhlántacht*

Déanfaidh an Coimisiún, i gcomhar leis na Ballstáit, comhsheasmhacht agus comhlántacht fhoriomlán an Chláir leis na beartais agus leis na cláir ábhartha a áirithiú, go háirithe na cinn a bhaineann le cothromaíocht inscne, le hoideachas, le hóige agus le dlúthpháirtíocht, le fostaíocht agus le cuimsiú sóisialta, le taighde agus le nuálaíocht, le tionscal agus le fiontar, le talmhaíocht agus le forbairt tuaithe, leis an gcomhshaol agus le gníomhú ar son na haeráide, le comhtháthú, le beartas réigiúnach agus uirbeach agus le comhar idirnáisiúnta agus forbairt.

Airteagal 16 *Cistiú carnach agus comhcheangailte*

24. Féadfaidh gníomhaíocht a bhfuil ranníocaíocht faighte aici faoin gClár ranníocaíocht a fháil freisin ó aon chlár eile de chuid an Aontais, lena n-áirítear Cistí SIE, ar choinníoll nach gcumhdaíonn na ranníocaíochtaí na costais chéanna. Ní rachaidh an cistiú carnach thar chostais incháilithe iomlána na gníomhaíochta agus féadfar an tacaíocht ó na cláir éagsúla de chuid an Aontais a ríomh ar bhonn *pro-rata*.

25. I gcás ina soláthrófar go comhpháirteach a bhuí leis an gClár agus le Cistí SIE dá dtagraítear in Airteagal 1 de Rialachán (AE) XX [RFC] tacaíocht airgeadais do ghníomhaíocht aonair, cuirfear an ghníomhaíocht sin chun feidhme i gcomhréir leis na rialacha a leagtar amach sa Rialachán seo, lena n-áirítear rialacha maidir le méideanna a íocadh go míchuí a ghnóthú.

26. Gníomhaíochtaí atá incháilithe faoin gClár agus a chomhlíonann na coinníollacha dá dtagraítear sa dara fómhír, féadfar iad a shainathint d'fhonn iad a chistiú le Cistí SIE. Sa chás sin, beidh feidhm ag na rátaí cómhaoinithe agus ag na rialacha incháilitheachta dá bhforáiltear sa Rialachán seo. Comhlíonfaidh na gníomhaíochtaí dá dtagraítear sa chéad fómhír na coinníollacha carnacha seo a leanas:

(j) rinneadh measúnú orthu i nglao ar thograí faoin gClár;

(k) comhlíonann siad íoscheanglais cháilíochta an ghlaio sin ar thograí;

(l) ní fhéadfar iad a mhaoiniú faoin nglao sin ar thograí i ngeall ar shrianta buiséadacha.

Cuirfidh an t-údarás bainistíochta dá dtagraítear in Airteagal [65] de Rialachán (AE)XX [RFC] na gníomhaíochtaí chun feidhme i gcomhréir leis na rialacha a leagtar amach sa Rialachán sin agus i rialacháin shonracha maidir le cistí, lena n-áirítear rialacha maidir le ceartuithe airgeadais.

Caibidil IV

Faireachán, Meastóireacht agus Rialú

Airteagal 17 *Faireachán agus tuairisciú*

27. Leagtar amach in Iarscríbhinn II na táscairí a úsáidfear le tuairisciú a dhéanamh ar dhul chun cinn an Chláir maidir le baint amach na gcuipóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3.
28. Chun a áirithiú go measfar go héifeachtach dul chun cinn an chláir i dtreo bhaint amach a chuspóirí, tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmlichte a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 19 maidir le leasuithe a dhéanamh ar Iarscríbhinn II chun na táscairí a athbhreithniú nó a chomhlánú i gcás ina measfar gur gá.
29. Leis an gcóras tuairiscithe feidhmíochta áiritheofar go mbaileofar na sonraí is gá chun faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme an chláir, go mbaileofar iad ar dhóigh atá éifeachtúil, éifeachtach agus tráthúil. Chuige sin, forchuirfear ceanglais chomhréireacha tuairiscithe ar fhaighteoirí cistí ón Aontas agus, i gcás inarb ábhartha, ar na Ballstáit.

Airteagal 18 *Meastóireacht*

30. Déanfar meastóireachtaí go tráthúil sa dóigh agus go bhféadfar leas a bhaint astu sa phróiseas cinnteoireachta.
31. Déanfar meastóireacht eatramhach ar an gClár a luaithe a bheidh faisnéis leordhóthanach ar fáil ar chur chun feidhme an Chláir, ach tráth nach déanaí ná ceithre bliana ó thosach chur chun feidhme an Chláir.
32. I ndeireadh chur chun feidhme an Chláir, ach tráth nach déanaí ná dhá bhliain tar éis dheireadh na tréimhse a shonraítear in Airteagal 1, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht deiridh ar an gClár.
33. Cuirfidh an Coimisiún torthaí na meastóireachtaí chomh maith lena bharúlacha féin in iúl do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle, do Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus do Choiste na Réigiún.
34. Áiritheofar leis an gcóras tuairiscithe meastóireachta go mbaileofar sonraí chun meastóireacht a dhéanamh ar an gclár ar bhealach éifeachtúil, éifeachtach agus tráthúil, agus ar an leibhéal gráinneachta iomchuí; déanfar na sonraí agus an fhaisnéis sin a chur in iúl don Choimisiún ar dhóigh atá i gcomhréir le forálacha dlíthiúla eile; mar shampla, i gcás inar gá, coinneofar sonraí pearsanta anaithnid. Chuige sin, forchuirfear ceanglais chomhréireacha tuairiscithe ar fhaighteoirí cistí ón Aontas.

Airteagal 19
An tarmligean a fheidhmiú

35. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
36. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 12 a thabhairt don Choimisiún go dtí an 31 Nollaig 2028.
37. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 12 a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghníomhartha tarmligthe atá i bhfeidhm cheana.
38. Roimh dó gníomh tarmligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
39. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
40. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 12 i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse dhá mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú dhá mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Caibidil VI
Forálacha Idirthréimhseacha agus Críochnaitheacha

Airteagal 20
Faisnéis, cumarsáid agus poiblíocht

41. Tabharfaidh faighteoirí cistithe ón Aontas aitheantas d'fhoinsé an chistithe ón Aontas agus áiritheoidh siad infheictheacht an chistithe (go háirithe nuair a bhíonn na gníomhaíochtaí agus a dtorthaí á bpoibliú) trí fhaisnéis spriocdhírthe atá comhleanúnach, éifeachtach agus comhréireach a sholáthar do shainghrúpaí éagsúla, lena n-áirítear na meáin agus an pobal.
42. Cuirfidh an Coimisiún chun feidhme gníomhaíochtaí faisnéise agus cumarsáide a bhaineann leis an gClár agus le gníomhaíochtaí agus torthaí an Chláir dá dtugtar tacaíocht trína shraitheanna. Leis na hacmhainní airgeadais arna leithdháileadh ar an gClár, rannchuideofar le cumarsáid chorparáideach thosaíochtaí polaitiúla an Aontais freisin, a fhad a bhaineann siad sin leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3.

Airteagal 21
Nós imeachta coiste

43. Tabharfaidh coiste cúnamh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
44. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

45. Féadfaidh an coiste teacht le chéile i bhfoirmíochtaí sonracha chun déileáil le sraitheanna aonair an Chláir.

Airteagal 22
Aisghairm

Aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1295/2013 le héifeacht ón 1 Eanáir 2021.

Airteagal 23
Forálacha idirthréimhseacha

46. Ní dhéanfaidh an Rialachán seo difear do leanúnachas ná do mhodhnú na gníomhaíochtaí lena mbaineann, go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu, faoi Rialachán Uimh.1295/2013 a mbeidh feidhm aige maidir leis na gníomhaíochtaí lena mbaineann go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu.
47. Ina theannta sin, féadfaidh imchlúdach airgeadais an Chláir na speansais theicniúla agus riaracháin a chumhdach is gá chun an t-aistriú idir an Clár agus na bearta a glacadh faoi Rialachán (AE) Uimh. 1295/2013 a áirithiú.
48. Más gá, féadfar leithreasuithe a iontráil sa bhuiséad tar éis 2027 chun na speansais dá bhforáiltear in Airteagal 7(4) a chumhdach, ionas go mbeifear in ann na gníomhaíochtaí nach mbeidh curtha i gcrích faoin 31 Nollaig 2027 a bhainistiú.

Airteagal 24
Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

RÁITEAS AIRGEADAIS REACHTACH

1. LEAGAN AMACH AN TOGRA/TIONSCNAIMH

- 1.1. Teideal an togra/tionscnaimh
- 1.2. Réimsí beartais lena mbaineann (*cnuasach clár*)
- 1.3. An cineál togra/tionscnaimh
- 1.4. Forais an togra/tionscnaimh
- 1.5. Fad agus tionchar airgeadais
- 1.6. Modhanna bainistíochta atá beartaithe

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

- 2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe
- 2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe
- 2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

- 3.1. Ceannteideal/ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus an líne/na línte buiséid caiteachais ar a n-imreofar tionchar
- 3.2. An tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas
 - 3.2.1. *Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas*
 - 3.2.2. *An tionchar a mheastar a bheidh ar leithreasuithe de chineál riaracháin*
 - 3.2.3. *Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe*
- 3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

RÁITEAS AIRGEADAIS REACHTACH

1. LEAGAN AMACH AN TOGRA/TIONSCNAIMH

1.1. Teideal an togra/tionscnaimh

Togra le haghaidh RIALACHÁIN Ó PHARLAIMINT NA HEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE lena mbunaítear an clár “Eoraip na Cruthaitheachta” agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1295/2013

1.2. Réimse/reimsí beartais lena mbaineann (*Cnuasach clár*)

Infheistiú i nDaoine, i gComhtháthú Sóisialta agus i Luachanna, Eoraip na Cruthaitheachta (Cultúr agus closamharc (NA MEÁIN))

1.3. Baineann an togra/tionscnaimh le:

☐ beart nua

☐ beart nua a leanann treoirthionscadal/réamhbheart³⁰

☒ síneadh ar bheart atá ann cheana

☐ beart nó bearta a chumasc nó a atreorú i dtreo beart eile/beart nua

1.4. Forais an togra/tionscnaimh

1.4.1. *Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma, lena n-áirítear amlíne mhionsonraithe maidir le cur chun feidhme céimneach an tionscnaimh.*

Ligfidh an clár nua “Eoraip na Cruthaitheachta” 2021-2027 tuilleadh saothraithe agus foráilfear féidearthacht chun dul i ngleic le dúshláin chomhchoiteanna agus deiseanna comhchoiteanna a chruthú de réir mar atá forbartha sa chéad ghlúin (2014-2020) de chomhchlár le haghaidh earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha. Baineann sé sin go háirithe leis na deiseanna maidir le sraith thrasearnálach chomhchoiteann ina ndíreofar ar nuálaíocht. Is ionann branda seanbhunaithe an chlár “Eoraip na Cruthaitheachta” a choimeád agus cúnamh a thabhairt le háiritiú go leanfar ar aghaidh le rannpháirtíocht agus go mbeidh an tacaíocht ón Aontas Eorpach feiceálach.

1.4.2. *Breisluch a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais (d’fhéadfadh an breisluch a bheith mar thoradh ar thosca éagsúla, m.sh. gnóthachain de thoradh comhordaithe, deimhneacht dhlíthiúil, éifeachtacht mhéadaithe nó comhlántachtaí). Chun críocha an phointe seo, is é a chiallaíonn “luach breise a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais” an luach a bhíonn mar thoradh ar idirghabháil an Aontais atá sa bhreis ar an luach a bheadh ann murach sin ag na Ballstáit dá mbeidís ag feidhmiú leo féin.*

Na cúiseanna le beart a dhéanamh ar leibhéal an Aontais (ex ante)

Léiríodh sa mheastóireacht mheántearma ar an gclár roimhe seo go raibh cuspóirí agus tosaíochtaí an chlár comhleanúnach agus comhlántach ar an iomlán le cuspóirí agus tosaíochtaí na mbeartas agus na gclár náisiúnta, ag teacht dá réir sin le prionsabal na coimhdeachta. Go háirithe, foráileann nádúr trasnáisiúnta iltaobhach Eoraip na Cruthaitheachta deis ar leith óir is annamh go mbíonn cistiú náisiúnta

³⁰

Mar a thagraítear dó in Airteagal 58(2)(a) nó (b) den Rialachán Airgeadais.

chomh fial céanna. Léiríodh freisin go dtéann an clár i ngleic leis na príomhdhúshláin sna hearnálacha sin, eadhon rochtain ar airgeadas, ilroinnt margaidh maidir le saothair chultúrtha, digitiú agus domhandú. Cinneadh freisin go gcuireann Clár Eoraip na Cruthaitheachta tosaíochtaí straitéiseacha an Aontais i gcrích amhail spriocanna fostaíochta AE2020, cruthú post a spreagadh agus margadh inmheánach níos cothroime ag a bhfuil bonn tionsclaíoch níos láidre mar aon le straitéisí earnála ar leibhéal an Aontais amhail an Margadh Aonair Digiteach. Dearbhaíodh i gcomhairliúchán poiblí oscailte a ghabhann leis an athbhreithniú meántearma agus i gceann níos cuimsithí arna chur chun feidhme idir mí Eanáir agus mí an Mhárta 2018 gur aontaigh tromlach suntasach freagróirí go ndearna Eoraip na Cruthaitheachta freastal measartha maith ar na dúshláin faoi seach. Dearbhaíodh na torthaí sin trí shaineolas seachtrach agus in aiseolas eile a bailíodh, *inter alia*, trí Mhodh Oscailte an Chomhordaithe, an t-idirphlé struchtúrtha leis an earnáil agus le fóraim eile amhail Fóram Scannánaíochta na hEorpa.

An breisluach ar leibhéal an Aontais a ghinfear de réir ionchais (ex-post)

Ciorclú trasteorann oibreacha, lena n-áirítear oibreacha closamhairc;

Líonraí idirnáisiúnta agus comhpháirtíochtaí trasteorann a chruthú, ina gcuimsítear na príomhghnéithe struchtúrtha, atá ar na cinn is marthanaí, d'Eoraip na Cruthaitheachta;

Méadóidh líonraí trasnáisiúnta cumas oibreoirí cultúrtha agus cruthaitheacha ar an iomlán agus go háirithe dóibh siúd a oibríonn i réimsí nideoige agus sna Ballstáit sin nach bhfuil na cumais sin chomh forbartha iontu;

Soghluaisteacht trasteorann le haghaidh oibreoirí cultúrtha agus cruthaitheacha i dtionscadal agus i gcur chuige atá dírithe ar thorthaí ionas go ndéanfar scileanna a fhorbairt agus cumas na n-earnálacha a atreisiú;

Tacú le heagraíochtaí tabhairt faoi rioscaí (inghlactha), rud a ligfeadh dóibh díriú isteach ar oibriúchán le gné Eorpach;

An éifeacht ar chlú thairbhíthe na gclár, rud a chuireann le spéis fhéideartha comhpháirtithe agus idirghabhálaithe airgeadais agus lena n-iontaoibh i dtionscadail a thacaítear. Tuairiscíodh an ghné um chlú freisin chun rochtain ar thuilleadh cistiúcháin a éascú;

Tá fócas sochaíoch láidir ag an gclár seo óir trí thacaíocht d'éagsúlacht chultúrtha agus teanga, do shaoirse ealaíonta agus chruthaitheach, bíonn cumarsáid bhríoch ábhartha idir an tAontas Eorpach agus saoránaigh Eorpacha, ag rannchuidiú dá réir sin le leas sóisialta Eorpach;

San am céanna, bíonn tionchar dearfach ag Eoraip na Cruthaitheachta ar gheilleagar an Aontais ina iomlán trí thacaíocht a thabhairt earraí cultúrtha a chruthú, a chur chun cinn agus a chiorclú, trí thacú le rochtain ar sheirbhísí cultúrtha agus trí thacaíocht d'iomaochas earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha na hEorpa. Ce go ndíríonn scéimeanna tacaíochta scannáin ar leibhéal náisiúnta go príomha ar tháirgeadh oibreacha, déanann tacaíocht ón Aontas idirghabháil ar bhearta réamhtheachtacha (oiliúint, forbairt) agus iarteachtacha (dáileadh, cur chun cinn, taispeántas) seachas trí chomhléiríthe teilifíse d'fhonn a áirithiú go bhfuil ciorclaíocht níos fearr ag saothair Eorpacha trasna teorainneacha, go bhfuil siad feiceálach agus mbíonn rath orthu i ngach bealach dáileacháin lena n-áirítear ar líne;

Gabhann tacaíocht ón Aontas le ciorclaíocht saor in aisce seirbhísí meán closamhairc atá feabhsaithe ag Treoir Sheirbhísí na Meán Closamhairc agus go háirithe, suntasacht oibreacha Eorpacha i gcatalóga seirbhísí Físeán ar Éileamh.

1.4.3. *Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile chosúil san am a chuaigh thart*

De réir na meastóireachta meántearma agus na gcomhairliúcháin poiblí oscailte, is iad seo a leanas na trí phríomhbhac arna sainaithint ag na freagróirí a d'fhéadfadh bac a chur ar na cláir/cistí reatha a gcuid cuspóirí a bhaint amach “Buiséad neamhleor ag na cláir chun freastal ar éileamh”; “Easpa tacaíochta ar fáil do pháirtithe leasmhara ar mhionscála”; “Easpa tacaíochta d'iarratasóirí céaduaire”.

Aontaíonn freagróirí a bhfuil taithí acu ar cheann amháin nó níos mó de Chláir an Aontais gur fíor gurb iad a leanas na príomhchéimeanna atá le déanamh chun an t-ualach riaracháin do thairbhíthe a shimpliú agus a laghdú, is iad sin “úsáid a bhaint as foirmeacha iarratais atá níos simplithe”, “líonra struchtúraithe agus comhpháirtíochtaí a éascú”, “cistiú a éascú le haghaidh gníomhaíochtaí a thrasnaíonn na hearnálacha gníomhaíochta” agus “comhordú níos fearr idir cláir/cistí éagsúla”.

I dtéarmaí simplithe, tabharfar na gnéithe a leanas isteach:

Leabófar tuilleadh solúbthachta laistigh den chlár d'fhonn cláir oibre a oiriúnú d'imthosca gan choinne nó d'fhorbairtí teicneolaíocha nó sochaíocha nua, agus luaíocht a thabhairt i gcomaoin feidhmíochta.

Tá tuilleadh éifeachtachta agus éifeachtúlachta ag teastáil, lena n-áirítear tuilleadh úsáid a bhaint as comhaontuithe comhpháirtíochta creatlaí agus as deontais chascáidithe chun cobhsaíocht airgeadais a chur ar fáil agus rochtain a éascú d'imreoirí beaga. Feabhsófar a thuilleadh an malartú foghlama a bhfuil rath air cheana le linn chur chun feidhme tionscadal agus an dóigh a scaiptear torthaí na foghlama sin.

Áireofar sna bearta earnála ceoil sa todhchaí, agus sa scéim aistriúcháin critéir dámhachtana lena dtabharfar luaíocht as rath ar an margadh agus feidhmíocht roimhe sin.

Dearfar socruithe éifeachtacha trasdulta chun an bhaint sa chlár nua le tríú tíortha a bhí bainteach roimhe seo le hEoraip na Cruthaitheachta 2014/2020 a éascú.

Cuirfear tuilleadh soiléire ar fáil sna treoirlínte lena mbaineann, agus beidh úsáid chórasach foirmeacha leictreonacha agus tuairiscí leictreonacha agus ceanglais níos éadroime i dtaobh tuairiscithe bainteach leis na próisis agus leis na nósanna imeachta. Tabharfar sraith chomhleanúnach rialacha (leabhar rialacha aonair) isteach, agus fágfar scóip le haghaidh cineálacha cur chuige éagsúlaithe de réir mar is gá.

Tugadh bearta simplithe suntasacha amhail cnapshuimeanna, costais aonaid agus rátaí comhréidhe isteach go rathúil cheana i gcláir eile agus d'fhéadfaí iad a thabhairt isteach i gclár nua Eoraip na Cruthaitheachta.

Is bac d'iarratasóirí castacht agus ilchineálacht rialacha cistiúcháin na gclár reatha. Tá ról tábhachtach ag baint le pointe iontrála aonair d'úsáideoirí seachtracha chun páirt a ghlacadh i saolré na ndeontas (i. tairseach na rannpháirtithe), lena n-áirítear córas bainistíochta deontas foriomlán chun an rochtain ar an gclár a shimpliú.

1.4.4. *Comhoiriúnacht d'ionstraimí iomchuí eile agus sineirgíocht a d'fhéadfadh a bheith ann*

Beidh an Clár comhsheasmhach agus comhlántach i dtaobh ionstraimí eile an Aontais, go háirithe Erasmus+, Cistí Struchtúracha agus Infheistíochta na hEorpa (Cistí SIE), lena n-áirítear Ciste Sóisialta na hEorpa agus Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, an chéad Chreat-chlár Taighde agus Nuálaíochta eile mar aon le hionstraimí comhair seachtracha (NDICI, IPA III agus tíortha agus críocha thar lear). Is é aidhm an chlár, bunaithe ar fhoráil príomhshruthaithe an Chonartha agus ar an gcur chuige polaitiúil nua bunaithe ar thrasnasc chultúrtha, de réir mar atá leagtha amach sa Chlár Oibre Eorpach nua don Chultúr, sineirgí a fhorbairt leis na réimsí beartais a leanas: Beartais Oideachais agus Óige, Beartais Fostaíochta agus Sóisialta, Beartais Chomhtháthaithe agus Thuaithe, Clár an Mhargaidh Aonair, Bonneagar Straitéiseach amhail an Eoraip Dhigiteach, Fís Eorpach, na Cláir Thaighde agus na Beartais um Chomhar Forbartha agus Seachtrach.

1.5. Fad agus tionchar airgeadais

☒ tréimhse theoranta

- ☒ i bhfeidhm ón [01/01/2021] go dtí an [31/12/2027]
- ☒ Tionchar airgeadais ó 2021 go 2027 do leithreasuithe faoi chomhair gealltanais agus ó 2021 go 2027 do leithreasuithe faoi chomhair íocaíochtaí agus d'íocaíochtaí sa tréimhse iar-2027.

☐ tréimhse neamhtheoranta

Cuirfear chun feidhme é le linn na tréimhse tosaigh BBBB go BBBB, agus cuirfear ag feidhmiú go hiomlán ina dhiaidh sin é.

1.6. Modh/modhanna bainistíochta atá beartaithe³¹

☒ Bainistíocht dhíreach a dhéanann an Coimisiún

- ☒ ina ranna, lena n-áirítear an chuid sin den fhoireann atá i dtoscaireachtaí an Aontais;
- ☒ trí na gníomhaireachtaí feidhmiúcháin

☐ Bainistíocht atá comhroinnte leis na Ballstáit

☒ **Bainistíocht indíreach** trí chúraimí a bhaineann le cur chun feidhme an bhuiséid a shannadh dóibh seo a leanas:

- ☐ tríú tíortha nó na comhlachtaí a d'ainmnigh siad;
- ☒ eagraíochtaí idirnáisiúnta agus a ngníomhaireachtaí (tabhair sonraí);
- ☐ BEI agus an Ciste Eorpach Infheistíochta;
- ☐ comhlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 70 agus Airteagal 71 den Rialachán Airgeadais;
- ☒ comhlachtaí dlí poiblí;
- ☐ comhlachtaí arna rialú ag an dlí príobháideach agus a bhfuil misean seirbhíse poiblí acu sa mhéid go gcuireann siad ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais ar fáil;
- ☐ comhlachtaí arna rialú ag dlí príobháideach Ballstáit, a gcuirtear de chúram orthu comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí a chur chun feidhme, agus a sholáthraíonn ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais;
- ☐ daoine a gcuirtear de chúram orthu bearta sonracha a chur chun feidhme in CBES de bhun Theideal V de CAE, ar daoine iad a aithnítear sa bhunghníomh ábhartha.
- *I gcás ina sonraítear níos mó ná modh bainistíochta amháin, tabhair sonraí sa roinn “Nótaí” le do thoil.*

Nótaí

[...]
[...]

³¹

Is féidir mionsonraí ar na modhanna bainistíochta agus tagairtí don Rialachán Airgeadais a fheiceáil ar shuíomh gréasáin Ard-Stiúrtóireacht an Bhuiséid:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe

Sonraigh minicíocht na mbeart agus na coinníollacha atá leo.

Sraith táscairí lena dtuairiscítear ar dhul chun cinn an Chláir i dtreo bhaint amach na gcuspóirí ginearálta atá leagtha amach sa Bhonn Dlíthiúil. Tabharfar tuairisc ina leith go rialta.

Reáchtálfar meastóireacht mhéantéarma faoi 31 Nollaig 2024. Cuirfear meastóireacht deiridh chun feidhme faoi 31 Nollaig 2029.

Reáchtálfar faireachán i gcomhréir leis na ceanglais arna gcomhaontú sa Mheabhrán Tuisceana leis an nGníomhaireacht Feidhmiúcháin Oideachais, Closamhairc agus Cultúir (EACEA).

2.2. Córais bhainistíochta agus rialaithe

2.2.1. *An bonn cirt atá leis na modhanna bainistíochta, na sásraí cur chun feidhme cistiúcháin, na módúlachtaí íocaíochta agus an straitéis rialaithe atá beartaithe*

Is cosúil gurb í EACEA is mó a chuirfidh bearta an chláir chun feidhme ar chúiseanna costéifeachtúlachta. Cruthaíodh cheana go bhfuil an modh cur chun feidhme reatha éifeachtach, agus tá na rátaí earráide faoi láthair níos lú ná 2%, bunaithe ar réamhthorthaí an Chreata Airgeadais Ilbhliantúil reatha. Cuirfear tromlach an chistiúcháin chun feidhme go háirithe trí dheontais. Beidh na deontais sin i bhfoirm de chostais iarbhír de ghnáth ach d'fhéadfaidís a bheith i bhfoirm cnapshuimeanna freisin, i bhfoirm rátaí comhréidhe, costais aonaid nó i gcomhcheangal díobh.

Laghdóidh úsáid scálaí maidir le costais aonaid agus bearta simplithe eile an baol earráide i n-éilimh chostais. Feidhmeofar roinnt beart éagsúil ionas go mbeidh rochtain níos fearr ag eagraíochtaí níos bige mar shampla i dteannta le simpliú treoirlínte agus nósanna imeachta ar bhonn an Rialacháin Airgeadais (féach thuas). Déanfaidh NA MEÁIN an líon measartha ard de bhearta éagsúla dá chuid ar mhaithe le fócas níos fearr.

2.2.2. *Faisnéis maidir leis na rioscaí a aithníodh agus na córais rialaithe inmheánaigh a cuireadh ar bun chun na rioscaí a mhaolú*

Tá na rioscaí céanna ann d'Eoraip na Cruthaitheachta agus atá ann do chlár eile an Choimisiúin trína ndírítear ar thairbhíthe níos bige a bhíonn éagsúil óna chéile. Go háirithe, ní athfhillteach iad cuid mhaith de na tairbhíthe agus ní bhíonn struchtúir riaracháin fhairsinge acu.

Is cosúil go leanfaidh EACEA ar aghaidh tromlach Eoraip na Cruthaitheachta a chur chun feidhme. In 2018 léirigh iniúchadh Sheirbhís Iniúcháireachta Inmheánaí EACEA maidir le bainistiú deontas – céim I (ón iarraidh go dtí síneadh na gconarthaí), go raibh laigí sa chóras rialaithe inmheánach, go háirithe i gcomhpháirt III “Gníomhaíochtaí Rialaithe” agus IV “Faisnéis agus Cumarsáid”. Go háirithe, ní mór ról na gcoistí meastóireachta mar aon le bainistiú saineolaithe seachtracha i ndámhachtain deontas a neartú.

Mar fhreagairt, rinne an Ghníomhaireacht plan gníomhaíochta a chur ar bun ag díriú ar athbhreithniú nósanna imeachta, treoirlínte agus teimpléad. Cuimsítear ann bearta láithreacha (m.sh. doiciméadú cuí ar nósanna imeachta agus ar athruithe láithreacha nósanna imeachta arna bhfeidhmiú ar bhonn láithreach le haghaidh iarrataí tosaigh 2018) agus athruithe eile i modh oibre EACEA ar gá iad a chur chun feidhme faoi 2018. Go háirithe, cuireadh nósanna imeachta oiriúnaithe maidir le meastóireacht ar iarrataí ar thograí i bhfeidhm agus measúnú fós le déanamh ar na tionchair maidir le costas rialaithe.

Is dualgas de chuid EACEA an plan gníomhaíochta, le tacaíocht ó na máthair-Ard-Stiúrthóireachtaí. Mar sin féin, rinneadh faireachán ar EACEA ag na máthair-Ard-Stiúrthóireachtaí a atreisiú.

2.2.3. *Meastachán ar chost-éifeachtúlacht na rialuithe agus an bonn cirt atá leis sin (cóimheas “costais rialaithe ÷ luach na gcistí gaolmhara arna mbainistiú”), agus measúnú ar na leibhéil riosca earráide a bhfuiltear ag súil leo (ar an íocaíocht a dhéanamh agus ar an gclabhsúr)*

Tar éis iniúchadh na Seirbhíse um Iniúcháireacht Inmheánach (IAS) ar EACEA in 2017/18, cuireadh nósanna imeachta oiriúnaithe maidir le meastóireacht ar iarrataí ar thograí i bhfeidhm agus measúnú fós le déanamh ar na tionchair maidir le costas rialaithe. Méadaíodh an faireachán idir na máthair-Ard-Stiúrthóireachtaí agus EACEA ionas go bhféadfaí faireachán atreisithe a dhéanamh thar ceann an Choimisiúin.

2.3. **Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc**

Sonraigh na bearta coisctheacha agus cosanta atá ann cheana nó atá beartaithe, e.g. ón Straitéis Frithchalaoise.

Beifear ábalta mar gheall ar straitéisí frithchalaoise EACEA (nuashonraithe 2018) agus an Choimisiúin dul i ngleic le riosca calaoise, go príomha trí bhearta chun bac a chur ar mhírialtacht a ndéantar iad a ghéarú sa chás go mbraitear calaois.

Leanfar ar aghaidh le cur chun feidhme na mbearta a leanas, ag an máthair-Ard-Stiúrthóireacht agus ag an EACEA araon: Faireachán deisce, misin faireacháin i gcomhréir le straitéis faireacháin shainmhínithe, ceanglais tuairiscithe shoiléire sna comhaontuithe deontais le tairbhíthe, cruinnithe tosaigh le tairbhíthe nua, an fhéidearthacht deontais a ghearradh mura gcuirtear torthaí ar fáil nó sa chás nach

gcomhlíontar coinníollacha cistiúcháin áirithe cosúil leis na cinn a bhaineann le cumarsáid.

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid nua atá beartaithe

Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil:	Líne bhuiséid	Saghas caiteachais	Ranníocaíocht			
	Ceannteideal Comhtháthú agus Luachanna 07 Infheistíocht i nDaoine, Comhtháthú Sóisialta agus Luachanna Caibidil 05 ‘Eoraip na Cruthaitheachta’	LD/LN ³² .	ó thíortha de chuid CSTE ³³	ó thíortha is iarrthóirí ³⁴	ó thríú tíortha	de réir bhrí Airteagal [21(2)(b)] den Rialachán Airgeadais
2	07 01 04 XX Caiteachas riaracháin – Eoraip na Cruthaitheachta	Neamhdh ifreáilte.	TÁ	TÁ	TÁ	NÍL
2	07 05 01 – CULTÚR	Difreáilte	TÁ	TÁ	TÁ	NÍL
2	07 05 02 – NA MEÁIN	Difreáilte	TÁ	TÁ	TÁ	NÍL
2	07 05 03 – AN tSRAITH THRASEARNÁLACH	Difreáilte	TÁ	TÁ	TÁ	NÍL

3.2. Leithdháileadh Tascach Laistigh den tSraith Thrasearnálach don tréimhse airgeadais 2021-2027

A) Comhar beartais trasnáisiúnta trasearnálach, eolas ar an gclár a chur chun cinn agus tacaíocht a thabhairt d'inaistritheacht torthaí: EUR 5 mhilliún

B) Cineálacha cur chuige nuálacha a chur chun cinn maidir le hinneachar a chruthú, le rochtain a fháil air, lena dháileadh agus lena chur chun cinn ar fud earnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha: EUR 52 mhilliún

C) Gníomhaíochtaí cothrománacha a chur chun cinn lena gcumhdaítear roinnt earnálacha agus é mar aidhm acu oiriúnú do na hathruithe struchtúrtha nach mór d'earnáil na meán dul i ngleic leo, go háirithe maidir le timpeallacht shaor, éagsúil, iolraíoch na meán, iriseoireacht ardchaighdeán agus litearthacht sna meáin a fheabhsú: EUR 61 mhilliún

D) Deasca cláir a chur ar bun agus tacaíocht a thabhairt dóibh chun faisnéis a sholáthar faoin gClár ina dtíortha agus lena chur chun cinn, agus chun comhar trasteorann a spreagadh laistigh de na hearnálacha cultúrtha agus cruthaitheacha: EUR 42 mhilliún

³² LD = Leithreasuithe difreáilte / LN = Leithreasuithe neamhdhifreáilte.

³³ CSTA: Comhlachas Saorthrádála na hEorpa.

³⁴ Tíortha is iarrthóirí agus, nuair is iomchuí, tíortha ó na Balcáin Thiar a d'fhéadfadh bheith ina n-iarrthóirí.

3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas

3.3.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Ceannteideal an chreata airgeadais ilbhliantúil			2	Comhtháthú agus luachanna							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Tar éis 2027	IOMLÁN
Leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí ³⁵	Gealltanais	(1)									
	Íocaíochtaí	(2)									
07 05 01 – CULTÚR	Gealltanais	(1)	75,862	77,382	78,929	80,505	82,120	83,756	84,947		563,500
	Íocaíochtaí	(2)	40,558	54,101	68,138	72,858	75,386	77,563	79,217	95,678	563,500
07 05 02 – NA MEÁIN	Gealltanais	(1)	134,221	136,912	139,640	142,439	145,287	148,188	150,313		997,000
	Íocaíochtaí	(2)	70,740	94,534	119,185	127,480	131,902	135,723	138,639	178,798	997,000
07 05 03 – AN tSRAITH THRASEARNÁLACH	Gealltanais	(1)	21,539	21,970	22,409	22,857	23,314	23,781	24,131		160,000
	Íocaíochtaí	(2)	12,730	16,457	20,319	21,642	22,365	22,997	23,487	20,003	160,000
Leithreasuithe de chineál riaracháin arna gcistiú as imchlúdach an chláir	Gealltanais = Íocaíochtaí	(3)									
07 01 04 XX - Tacaíocht riaracháin d'Eoraip na Cruthaitheachta	Gealltanais = Íocaíochtaí	(3)	17,420	17,760	18,125	18,485	18,850	19,239	19,621		129,500
IOMLÁN leithreasuithe d'imchlúdach an chláir ³⁶	Gealltanais	=1+3	249,042	254,023	259,103	264,286	269,571	274,963	279,012		1.850,000
	Íocaíochtaí	=2+3	141,448	182,852	225,767	240,465	248,504	255,522	260,963	294,479	1.850,000

³⁵ Mar gheall ar shlánú, ní réitíonn na suimeanna iomlána le chéile

³⁶ D'fhéadfaí an clár (cuid den chlár) a tharmligeann chuig gníomhaireacht feidhmiúcháin, faoi réir thoradh na hanailíse costais/sochair agus na gcinntí lena mbaineann atá le déanamh.

Ceannteideal an chreata airgeadais ilbhliantúil	7	“Caiteachas riaracháin”
--	----------	-------------------------

Chun an chuid seo a líonadh isteach, ba cheart na “sonraí buiséid de chineál riaracháin” a úsáid arna n-iontráil ar dtús san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Ráiteas Airgeadais Reachtach, a uaslódáiltear chuig DECIDE chun críocha comhairliúcháin idirsheirbhíse.

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Tar éis 2027</i>	IOMLÁN
Acmhainní daonna ³⁷		14,301	15,601	16,745	16,745	16,745	16,745	16,745		113,627
Caiteachas riaracháin eile		0,888	0,888	0,888	0,888	0,888	0,888	0,888		6,213
IOMLÁN leithreasuithe faoi CHEANNTIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil	(Iomlán gealltanais = Iomlán íocaíochtaí)	15,189	16,489	17,633	17,633	17,633	17,633	17,633		119,840

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Tar éis 2027</i>	IOMLÁN
IOMLÁN leithreasuithe ar fud na gCEANNTIDEAL den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais	264,231	270,512	276,736	281,919	287,204	292,596	296,645		1,969,840
	Íocaíochtaí	156,637	199,341	243,4	258,098	266,137	273,155	278,596	294,479	1,969,840

³⁷ Meastacháin foirne bunaithe ar leibhéal foirne 2018 de chuid an Choimisiúin (Gníomhaireacht Feidhmiúcháin as an áireamh) le céimniú isteach ar bhonn forchéimnitheach. Méideanna bunaithe ar mheánchostais bhliantúla arna méadú ó 2019 faoi 2 % le haghaidh innéacsaithe agus faoi 1.5 % don tionchar ar éabhlóid gairmréime (FP+TA). Ní áirítear leis líon measta na mball foirne riachtanach a bheidh ag teastáil le haghaidh comhlachtaí dílártha, gan baill foirne bhreise arna n-íoc trí ranníocaíochtaí ó thíortha a bheidh bainteach sa todhchaí san áireamh.

3.3.2. *Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar leithreasuithe de chineál riaracháin*

☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe de chineál riaracháin

☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe de chineál riaracháin mar a mhínítear thíos:

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Blianta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	IOMLÁN
---------	------	------	------	------	------	------	------	--------

CEANNTÉIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil								
Acmhainní daonna	14,301	15,601	16,745	16,745	16,745	16,745	16,745	113,627
Caiteachas riaracháin eile	0,888	0,888	0,888	0,888	0,888	0,888	0,888	6,213
Fo-iomlán CHEANNTÉIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil	15,189	16,489	17,633	17,633	17,633	17,633	17,633	119,840

Lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 7³⁸ den chreat airgeadais ilbhliantúil								
Acmhainní daonna								
Caiteachas eile de chineál riaracháin	17,420	17,760	18,125	18,485	18,850	19,239	19,621	129,500
Fo-iomlán Lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil	17,420	17,760	18,125	18,485	18,850	19,239	19,621	129,500

IOMLÁN	32,609	34,249	35,758	36,118	36,483	36,872	37,254	249,340
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

³⁸ Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le cláir agus/nó bearta de chuid AE (seanlínte “BA”) a chur chun feidhme, taighde indéach, taighde díreach.

3.3.2.1. Na hacmhainní daonna a mheastar a bheidh riachtanach

☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna.

☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna mar a mhínítear thíos:

Sloinnfear an meastachán in aonaid de choibhéis lánaimseartha

Blianta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Poist don phlean bunaíochta (oifigigh agus foireann shealadach)							
Ceanncheathrú agus Oifigí Ionadaíocht an Choimisiúin	93	101	109	109	109	109	109
Toscaireachtaí							
Taighde							
• Foireann sheachtrach (i gcoibhéis lánaimseartha: (FTE) - CA, LA, SNE, INT agus JPD ³⁹)							
Ceannteideal 7							
Arna maoiniú as CEANNTÉIDEA L 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil	- sa Cheanncheathrú	13	15	15	15	15	15
	- i dToscaireachtaí						
Arna maoiniú as imchlúdach an chlár ⁴⁰	- sa cheanncheathrú						
	- toscaireachtaí						
Taighde							
Eile (sonraigh)							
IOMLÁN	106	116	124	124	124	124	124

Soláthrófar na hacmhainní daonna is gá le baill foirne ón Ard-Stiúrthóireacht a bhfuil bainistíocht an bhirt faoina gcúram cheana agus/nó a ath-implonófar laistigh den Ard-Stiúrthóireacht, mar aon le haon leithdháileadh breise a d'fhéadfaí a thabhairt don Ard-Stiúrthóireacht atá i mbun bainistíochta faoi chuimsiú an nós imeachta maidir le leithdháileadh bliantúil i bhfianaise na srianta buiséadacha.

Cur síos ar na cúraimí a bheidh le déanamh:

Oifigigh agus pearsanra sealadach	
Pearsanra seachtrach	

³⁹ CA = Ball foirne ar conradh; LA= Ball foirne áitiúil; SNE= Saineolaí náisiúnta ar iasacht; INT= Ball foirne gníomhaireachta; JPD = Gairmí Sóisearach i dToscaireacht.

⁴⁰ Fo-uasteorainn d'fhoireann sheachtrach arna cumhdach ag leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí (na seanlínte "BA").

3.3.3. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe

Leis an togra/tionscnamh seo:

☐ ní dhéantar foráil maidir le cómhaoiniú le tríú páirtithe

☒ déantar foráil maidir leis an gcómhaoiniú le tríú páirtithe atá réamh-mheasta thíos:

Leithreasuithe in EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Blianta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	IOMLÁN
Sonraigh an comhlacht cómhaoinithe	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin
IOMLÁN leithreasuithe cómhaoinithe	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin	iontráil mheabhráin

3.4. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

☒ Ní bheidh tionchar airgeadais ar bith ag an togra/tionscnamh ar ioncam.

☐ Beidh an tionchar airgeadais seo a leanas ag an togra/tionscnamh:

- ☐ ar acmhainní dílse
- ☐ ar ioncam eile

má tá an t-ioncam sannta do línte caiteachais, sonraigh sin ☐

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Líne buiséid ioncaim:	Tionchar an togra/tionscnaimh ⁴¹						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Airteagal							

I gcás ioncam atá sannta, sonraigh na línte buiséid a n-imrítear tionchar orthu.

[...]

Aon rud eile (m.sh. an modh/an fhoirmle a úsáideadh chun an tionchar ar ioncam a ríomh nó aon fhaisnéis eile).

[...]

⁴¹ A fhad a bhaineann le hacmhainní dílse traidisiúnta (dleachtanna talmhaíochta, tobhaigh siúcra), ní mór na méideanna a luaitear a bheith ina nglanmhéideanna, i.e. méideanna comhlána agus 20 % de na costais bhailiúcháin a bheith bainte astu.